ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 110 (8. 539) ◆ 1994 йил 16 сентябрь, жума ◆ Сотувда эркин нархда

РАСМИЙ ТАШРИФ БИЛАН

14 сентябрь куни Фаластин Озодлик Ташкилоти ижроия қўмитасининг раиси Ёсир Арафот расмий ташриф билан Тошкентга келди. Тошкент аэропортида уни Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши раиси вазифасини бажарувчи Э. Халилов ва Ташқи ишлар вазири А. Комилов кутиб олди.

Ёсир Арафот журналистларнинг саволларига жавоб берди. Ушбу ташрифи Ўзбекистон билан Фаластин ўртасидаги ўзаро манфаатли муносабатларни ҳамда икки халқ орасидаги мавжуд дўстона алоқаларни янада ривожлантиришга хизмат қилади, деб умид билдирди.

(ЎзА).

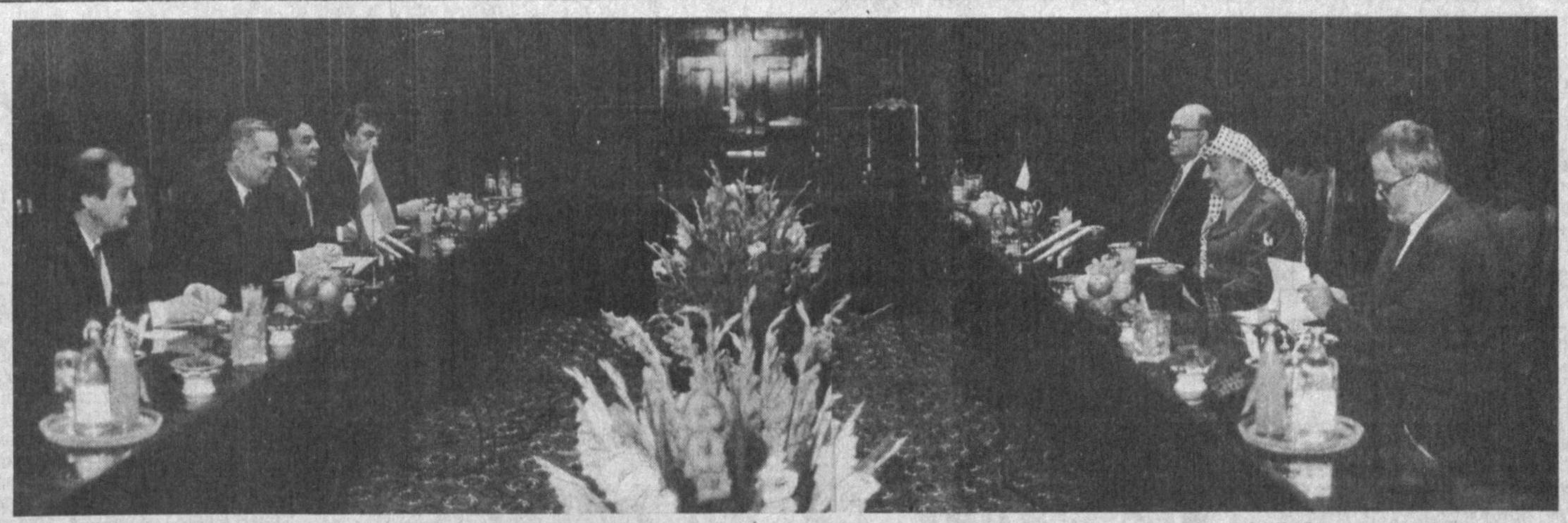

СУРАТДА: қабул пайти.

А. Зуфаров тасвири.

ПРЕЗИДЕНТ ҲУЗУРИДА ҚАБУЛ

15 сентябрь куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Фаластин Озодлик Ташкилоти ижроия қўмитасининг Раиси Ёсир Арафотни қабул қилди.

Суҳбат чоғида Яқин Шарқдаги вазият, ўзаро ҳамкорлик муносабатларини йўлга қўйиш, дўстона алоқаларни ривожлантириш хусусида фикрлашиб олинди.

Меҳмон самимий қабул учун миннатдорлик билдириб, Ўзбекистонга ташрифи ғоят самарали ўтаётганидан мамнуният изҳор этди. Мамлакатимиз келажаги ва тараққиётига равнақ тилади.

Қабул маросимида Ўзбекистон Республикаси ташқи ишлар вазири А. Комилов ва бошқа расмий кишилар иштирок этди.

(ЎзА).

Ёсир Арафот Тошкентдан жўнаб кетди

Мамлакатимизга расмий ташриф билан келган Фаластин Озодлик Ташкилоти ижроия қўмитасининг Раиси Ёсир Арафот 15 сентябрь куни Тошкентдан жўнаб кетди.

Пойтахт аэропортида меҳмонни Ўзбекистон Олий Кенгаши Раиси вазифасини бажарувчи Э. Халилов, ташқи ишлар вазири А. Комилов ва бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

(ЎзА).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

Республика энергетика ва электрлаштириш корхоналарининг алоҳида ўрнак кўрсатган ходимларидан бир гуруҳини мукофотлаш тўғрисида

Энергетика тармоғини ривожлантиришдаги кўп йиллик фидокорона хизмати ҳамда ижтимоий ҳаётда фаол иштирок этаётгани учун қуйидагиларга фахрий унвонлар берилсин:

«ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН САНОАТ ХОДИМИ»

Харимов Иззатилло Хайруллаевич— Навоий иссиқлик электр станциясининг чилангари

Лившиц Александр Львович —Фарғона иссиқлик электр марказининг директори

Эгамбердиев Набижон Ботирович — Сирдарё иссиқлик электр станциясининг монтёри

Ҳамроқулов Сайфиддин Михайлович — Тошкент шаҳар электр тармоқлари корхонасининг устаси

«ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ҚУРУВЧИ»

Исаев Георг Георгинович — «Ўзбекгидроэнергоқурилиш» трестининг бошқарувчиси

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ФАХРИЙ ЁРЛИҒИ БИЛАН МУКОФОТЛАНСИН

Абибакиров Аъзамбой—Ўрта Чирчиқ тумани электр тармоқларининг электр монтёри

Гадоев Ғайрат Шодиевич—Шаҳрисабз электр тармоқларининг катта устаси

Жўрақулов Мамат—Самарқанд электр тармоқларининг чилангари

Миробидов Миртоир Мирзоҳидович—«Ўзэнергоалоқа» тармоқ корхонасининг лаборатория бошлиғи

Нуриддинов Комил Бадабиевич — «Ўзбекэлектртармоққурилиш» трестининг бригада бошлиғи

Охунов Ҳусанжон — Қўқон шаҳар электр тармоқларининг устаси

Рашидов Аҳмад Роҳатович —Тошкент иссиқлик маркази қозонхонасининг катта машинисти

Салимов Фансит Муҳаммадраҳимович — Ўрта Чирчиқ ГЭСлар тизмасининг катта устаси

Слесарев Валерий Алексеевич — «Иссиқликэлектрлойиҳалаш» институтининг қурилиш бўлими бошлиғи

Темиров Ғиёс Жумаевич— Навоий электр тармоқларининг электр монтёри

Убайдуллаев Ҳошимжон —Наманган электр тармоқларининг катта устаси

Хўжамбердиев Ҳалим Холматович — Андижон электр тармоқлари корхонасининг автомобиль ҳайдовчиси

Юнусов Баҳром Абдазимович —Тошкент тумани электр станциясининг устаси

Ўринбосаров Абдреим — Тахиатош иссиқлик электр станциясининг чилангари

Қоратоев Сайдулла Султонович — «Ўзбекэнерготузатиш» ишлаб чиқариш бирлашмасининг чилангари

Ўзбекистон Республикаси Президенти

И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1994 йил 15 сентябрь.

** Президент Фармони—амалда*

МУҲТОЖ ОИЛАЛАР МОДДИЙ ТАЪМИНЛАНАДИ

Мустақил давлатимиз раҳбарлари ҳозирги бозор иқтисодиёти қийинчиликлари даврида оилаларни моддий жиҳатдан қўллаб-қувватлашга алоҳида эътибор бермоқда. Республикамиз Президенти Ислом Каримовнинг «Кам таъминланган оилаларни ижтимоий ҳимоялашни кучайтиришга оид тадбирлар тўғрисида»ги Фармони эълон қилингач Вазирлар Маҳкамасининг қарорига кўра Низом ишлаб чиқилиб, вилоят ва шаҳарларга тарқатилди. Ҳозирги кунда диёримизда 4 миллионга яқин оила бўлса, шундан йигирма фоизи ёрдамга муҳтождир. Шу йилнинг тўртинчи чорагида 362 миллион сўм маблағ ажратилиб, Фармонда кўзда тутилган моддий ёрдам пули сифатида кам таъминланган оилаларга берилади. Уларни рўйхатга олишда маҳалла оқсоқолларининг зиммасига катта масъулият юкланади.

Яқинда Собир Раҳимов тумани ҳокимлигида бўлиб ўтган Республика «Маҳалла» хайрия жамғармаси бошқарувининг кўчма мажлисида ана шулар ҳақида гап борди. Жамғарма раиси Шукур Темуров бу ерга тўпланган тумандаги маҳаллаларнинг оқсоқоллари, шаҳримиз туманлари ҳокимликларининг маҳаллалар билан иш олиб бораётган ходимлари эътиборини Президентимиз Фармонини бажариш бўйича амалга оширилиши лозим бўлган вазифаларга қаратди. Маҳаллаларда бериладиган ёрдам пули учун махсус ҳисоб рақамлари очилаётгани, корхона, ташкилот, муассаса ва фуқаролар томонидан ҳам маблағ ўтказилаётгани, «Маҳалла» жамғармаси кам таъминланган оилаларга бериш мақсадида 100 минг сўм ажратганини айтиб ўтди.

Собир Раҳимов тумани ҳокимининг ўринбосари, туман маҳаллалар кенгашининг раиси Шавкат Пўлатов Президентимиз фармони юзасидан туманда олиб борилаётган саъй-ҳаракатлар тўғрисида гапириб берди. Шуни таъкидлаш зарурки, кенгаш ва туман маҳаллалар жамғармаси томонидан Низом кўрсатмаларини тушунтириш бўйича оқсоқоллар билан семинарлар ташкил этилган. Маҳаллаларда махсус комиссия тузилиб, моддий ёрдамга муҳтож оилалар аниқланмоқда. Ҳозиргача 86 маҳалладан 44 тасида 662 та кам таъминланган оилалар борлиги маълум бўлди. Барча маҳаллаларда ҳисоб рақамлари очилган.

Республика «Маҳалла» хайрия жамғармаси бошқарувининг шу кунги йиғилишида олий ўқув юртларида таълим олаётган талабалардан ўн нафарига стипендиялар ажратишга қарор қилинди. Давлат стипендиясидан 1,5 баравар кўп миқдордаги бундай стипендиялар кўп болали оилаларда камол топаётган, боқувчиси бўлмаган, ота-онаси ва маҳалла-кўйда ўз одоби билан обрў қозонаётган, ўқишда ҳамда жамоат ишларида фаол иштирок этаётган йигит-қизларга бериладиган. Бунда албатта республика олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги билан келишиб иш тутилади.

Йиғилишда «Маҳалла» хайрия жамғармаси Раёсатининг аъзолари — Неъмат Ҳасанов, Абдували Ғуломмаҳмудов, Кабир Комилов ва Собир Раҳимов тумани ҳокими вазифасини бажарувчи Наримон Абдужабборовлар сўзга чиқиб, ўз фикр-мулоҳазалари билан ўртоқлашдилар.

Саъдулла ШОДИЕВ.

** Меҳнат жамоаларида*

ТОШКЕНТ ИССИҚЛИК МАРКАЗИНИНГ ҲАРОРАТИ

● Эртага, 17 сентябрда 6 минг киловатт қувватга эга бўлган Тошкент иссиқлик маркази биринчи навбати қурилиши тугаллланганлигига ва унинг фойдаланишга топширилганлигига 55 йил тўлади. Шу муносабат билан «Оқшом» мухбири Тошкент иссиқлик марказининг директори И. Зуриндан жамоа босиб ўтган шонли йўл тўғрисида гапириб беришни сўради.

— Иссиқлик маркази қурилиши 1934 йилда бошланган эди, — дейди И. Зурин. — Бундан кўзда тутилган мақсад Тошкент тўқимачилик комбинатини электр қуввати ва буғ билан таъминлаш эди. Бу марказ Ўзбекистондаги дастлабки иссиқлик электр станцияларидан бири сифатида узоқ йиллар мобайнида шаҳримиз саноат мажмуини электр ва иссиқлик билан таъминлашнинг ягона йирик манбаи бўлиб келди.

Маълумки, уруш бошлангандан кейин жанглар кетаётган ҳудудлардан кўпгина саноат корхоналарини кўчиришга тўғри келди. Иссиқлик маркази жойлашган ҳудудга Запорожьедан карборунд заводи, Ростовдан қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводи, Ленинграддан металлни қайта ишлаш заводи жойлаштирилди. Уруш йилларида Тошкент иссиқлик марказининг қувватини ошириш мақсадида 12 минг киловаттли турбогенератор ўрнатилди. Турбогенератор Астрахань иссиқлик марказидан ва Киев гидроэлектростанциясидан келтирилган қозон эди.

1951 йил октябрида Тошкент иссиқлик тармоғи Ўзбекистон энергетика ва электрлаштириш вазирлиги таркибига кирди. Бу нарса унинг ҳам электр, ҳам иссиқлик қувватларини кенгайтиришини белгилади.

Бугунги кунда Тошкент иссиқлик маркази шаҳарда иссиқлик билан таъминлашнинг энг йирик манбаи бўлиб қолмоқда. У 5 та буғ, 7 та сув иситиш қозонларига эга.

Иссиқлик маркази саноат ҳудудларига туташ бўлган 10 га яқин корхонани технологик буғ билан таъминлайди, шаҳарнинг марказий қисмига, Чилонзор туманига, Бошлиқ, Қушбеги даҳаларига иссиқлик узатади.

Станциянинг юксалиши ва тараққиёти билан бирга унинг кадрлари ҳам камолга етди. Бугунги кунда бу ерда катта меҳнат тажрибасига эга бўлган мутахассислар меҳнат қилишмоқда. П. Н. Галин, В. К. Семёнов сингари слесарлар ана шулар жумласидандир. Ўзбекистон энергетикасининг ана шу икки фахрийси 1943 йилдан бери бир жойда муқим ишлаб келмоқдалар. П. Б. Федорин, А. Юсупалиев, К. Жўраев сингари ўз касбининг усталари ҳам бу ерда бир неча ўн йиллардан буён меҳнат қилиб келишмоқда. Бир сўз билан айтганда, Тошкент иссиқлик маркази энергетик кадрлар тайёрлашнинг ўзига хос мактабига айланди. Бундан ташқари бу маскан шаҳримиздаги бир қатор олий ўқув юртлари ва техникумларининг ўқувчилари учун ҳам олган билимларини амалиётда синаб кўрадиган жойга айланган.

Тошкент иссиқлик маркази ўтган йиллар мобайнида бир неча бор ишлаб чиқариш авлодлари ўзгаришини бошидан кечирди. Бугунги кунда 370 кишидан иборат жамоамиз ажойиб меҳнат анъаналарини давом эттириб, фахрийларимиз бошлаган хайрли ишларнинг олдинги сафида боришмоқда. Биз бу билан фахрланамиз.

Саид БОТИРОВ.

Пойтахтимиздаги А. Навоий номидаги Санъат саройида Ўзбекистон киноактёрлар уюшмаси томонидан суратга олинган «Гуноҳ» фильмининг кўриги бўлиб ўтди.

Кўрик бошланишидан олдин ушбу кошонага йиғилган кино мухлислари фильм ижодкорлари ва таклиф этилган меҳмонлар билан учрашишди. Картина режиссёри Фарҳод Ҳайдаров мухлисларни саҳнага чиқиб келган киноактёрлар ва ижодкорлар билан яқиндан таништирди. Улар орасида «Гуноҳ» фильмидаги бош ролларни ижро этган ёш истеъдод эгалари Юлдуз Ҳамидова, Фотиҳ Жалолов, Ўзбекистон халқ артисти Ўлмас Алихўжаев, таниқли хонанда Козим Қаюмов, Ўзбекистон халқ ёзувчиси Одил Ёқубов, Ўзбекистон халқ шоири Абдулла Орипов, Қорақалпоғистон халқ ёзувчиси Қайипберген Тўлепбергенов ва бошқалар бор эди.

** Кўрикдан сўнг...*

ҚАДРИЯТЛАРИМИЗ— ТАСВИРДА

— Мен мамнуният билан шуни таъкидлашни истардимки, — деди биринчи бўлиб сўз олган Одил Ёқубов, — кейинги пайтда шоир ва ёзувчиларимиз билан кино ижодкорларининг алоқалари тобора мустаҳкамланиб бормоқда. Режиссёрлар ўзбек адабиётидан муносиб ўрин олаётган асарларига мурожаат этиб, уларни саҳнага олиб чиқишаётгани жуда қувончлидир. Истеъдодли укамиз Мирзапўлат Тошпўлатовнинг ҳикояси асосида суратга туширилган «Гуноҳ» фильмида ўзбек халқининг миллий қадриятлари акс эттирилган. Ўйлайманки, бу кино асари барчага маъқул бўлади.

Шундан сўнг шоир Абдулла Орипов, киноактёр Ўлмас Алихўжаев ва бошқалар ҳам сўзга чиқиб, ўз фикр-мулоҳазалари билан ўртоқлашишди. Санъат кошонасига тўпланганлар бундан бир қанча вақт илгари биринчи қисми намойиш этилиб, томошабинларда катта таассурот уйғотган «Гуноҳ» фильмининг иккинчи қисмини томоша қилдилар.

Ушбу фильмда бош қаҳрамон Басиранинг гуноҳ иш қилиб қўйиб, кейинги пушаймони, кечинмалари ўз ифодасини топган. Аёл изтироблари ўзига хос кичик саҳналар ва табиат манзаралари орқали ҳаётий акс эттирилганки, беихтиёр кино мухлисларини ўйлашга, унинг тақдири ҳақида фикр юритишга ундайди.

Қашқадарё воҳасидаги ажойиб табиат бағрида тасвирга туширилган воқеаларни таниқли кинооператор Шавкат Нурмуҳаммедов маҳорат билан талқин этган. Яна бир томони, бош қаҳрамон кечинмаларини томошабинларга етказишда режиссёр ҳинд киноларидаги ўзига хос усуллардан ижодий фойдаланганн сезилиб турибди.

Фильм мусиқали бўлиб, ундаги қўшиқларни севимли хонандаларимиз Кумуш Раззоқова ва Козим Қаюмовлар ижро этишган.

Шавкат САЪДИЕВ.

ИШОНЧЛИ ҲАМРОҲ

«Фариф» — хусусий ишлаб чиқариш тижорат фирмасининг иш бошлаганига бир йилдан ошиб қолди. Шу давр ичида фирма кўчмас мулкнинг савдоси билан шуғулланиб келади. Фирма 1-шаҳар нотариус идораси билан расмий шартнома тузган. Фирмадаги иш жараёни тўла компьютерлаштирилган.

— Бизга мурожаат қилган аксарият одамларнинг ҳожатини чиқаришга ҳаракат қиламиз. Бугунгача уй, дала ҳовли, квартира олмоқчи, сотмоқчи ёки алмаштирмоқчи бўлган кишиларнинг тўқсон фоизидан кўпроғи бизнинг фирмадан мамнундирлар, — дейди «Фариф» фирмасининг президенти Фаррух Ширинов. — Бу ўз навбатида бизни хурсанд қилади. Дарҳақиқат, «Фариф»нинг шаҳримиз гўшаларидаги биржалар фаолиятидан олинган ахборот базаси ниҳоятда катта. Нархларни кўпинча харидорлар ўзларига мос равишда келишиб икки томонга ҳам фойдали тарзда оладилар.

Нодира УМАРОВА.

Бугунги кун нафаси

РЕСПУБЛИКАМИЗДА

● Миллий байрам— Мустақиллик куни муносабати билан Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош котиби Бутрос Ғолий, Венгрия Республикаси Президенти Арпад Гёнц, Вьетнам Социалистик Республикаси Президенти Ле Дик Ан, Гана Республикаси Президенти капитан Жерри Жон Ролингс, Молдова Республикаси Президенти Мирча Снегур Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов номига самимий қутловлар йўлладилар.

● Наманган, Сирдарё, Жиззах, Андижон, Бухоро ва Тошкент вилоятлари фаолларининг йиғилишларида Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши XVI сессияси кун тартибига киритилган масалалар муҳокама этилди.

● Республика «Маънавият ва маърифат» жамоатчилик марказида Ўзбекистон Фанлар академияси билан ҳамкорликда маданий меросни ўрганиш масалаларига бағишланган мажлис бўлиб ўтди.

● Бухорода Баҳоуддин Нақшбанд хотираси кунлари бўлиб ўтмоқда.

● Кеча Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Тошкентдаги ваколатхонасида Швейцария ҳукумати томонидан Ўзбекистонга кечиктириб бўлмайдиган инсонпарварлик эҳтиёжлари учун ажратилган 1 миллион АҚШ долларини топшириш маросими бўлиб ўтди.

● 14 сентябрь куни валюта биржасида бўлиб ўтган савдода 1,4 миллион АҚШ доллари ҳар бир долларнинг қиймати 15 сўм миқдорида сотилди. Марказий банк 15 сентябрдан эътиборан махсус пул алмашув пунктларида 1 АҚШ долларининг сотиб олиш ва сотиш тижорат қийматини 20 сўм қилиб белгилади.

ҲАМДЎСТЛИКДА

● Кеча Ўзбекистон Республикасининг Россия Федерациясидаги элчихонасида Ўзбекистон ва Чили Республикалари ўртасида дипломатик муносабатлар ўрнатиш тўғрисидаги ҳужжат имзоланди.

● Чечен Республикасида ҳарбий ҳолат эълон қилинди. Бу ерда ялпи сафарбарлик ҳам бошланди.

● Қримда ҳокимият танглиги давом этяпти. Кеча бу республика Олий Кенгаши Евгений Сабуров бошчилигидаги ҳукуматга республикада иқтисодий ислоҳотларни ўтказишга қодир эмас деб, ишончсизлик билдирди. Қрим Олий Кенгаши келгуси ҳафтанинг чоршанба кунигача сессияда танаффус эълон қилди. Украина Олий Кенгаши Қримдаги ҳукумат танглигини бартараф этишга кўмаклашиш мақсадида бу ерга махсус депутатлар гуруҳини жўнатди.

● Алматида Қозоғистон ва Литва ҳукумат делегациялари ўртасида ўзаро иқтисодий алоқаларни ривожлантириш юзасидан музокаралар бўлиб ўтди. Қозоғистон Президенти Нурсултон Назарбоев кеча Литва ҳукумат делегациясини қабул қилди.

● Тожикистон Бирлашган Миллатлар Ташкилотига фуқаролар уруши ва табиий офатлар туфайли катта иқтисодий зиён кўрганлиги сабабли унга энг кам тараққий этган давлат мақомини беришни сўраб мурожаат этди. Тожикистоннинг ташқи қарзи ҳозир 432 миллион АҚШ долларига етган.

● Беларуснинг Россиядан етказиб берилаётган ёқилғи учун қарзи 1 триллион Россия рублига етди. Ҳозирги пайтда Беларусь Россия томонидан етказиб берилаётган нефть ва газ қийматининг 70 фоизинигина тўлаяпти.

ХОРИЖДА

● Литва ҳукумати аҳолига жиноятчилардан ўз-ўзини ҳимоя қилиш мақсадида қурол-яроғ сотиб олишга рухсат берди. Мамлакатда жиноятчилик ғоят кучайиб кетганлиги сабабли ана шундай қарор қабул қилишга мажбур бўлинди.

● Бразилия пойтахтида тўрт ойдан кўпроқ вақтдан бери давом этаётган қурғоқчилик сабабли фавқулодда ҳолат эълон қилинди. Барча ўқув юртларида машғулотлар тўхтатилди, давлат муассасалари қисқартирилган иш тартибига ўтказилди.

● Гаитида ҳарбий тўнтариш қилган хунта мамлакатда комендантлик соати жорий этди. Айни пайтда АҚШ давлат котибининг ўринбосари ҳарбий хунта ихтиёрий равишда ҳокимиятни аввалги фуқаро ҳукуматига берган тақдирда ҳам бу мамлакатга жаҳон ҳамжамияти ҳарбий қисмлари киритилиши ҳақида баёнот берди.

● Франция, Германия ва Польша ташқи ишлар вазирларининг учрашувида Шимолий Атлантика блокини Шарқий Европа мамлакатлари ҳисобига кенгайтириш масаласи муҳокама этилди.

● Япония билан Америка Қўшма Штатлари Шимолий Кореяга бу мамлакат ядро реакторларини Ғарб асбоб-ускуналари билан таъмирлашга кўмаклашадиган бўлдилар. Ана шу таъмирлашдан сўнг бу реакторларда ядро қурол-яроғи учун зарур моддалар тайёрлаш имконияти камаяди.

● Бугунги кунда ер юзи аҳолисининг ҳар ўн нафаридан саккизтаси Хитой Халқ Республикасида ишлаб чиқарилган пойафзални кийиб юрар экан. 1993 йилда Хитойда 4 миллиард жуфт пойафзал ишлаб чиқарилди.

МУТАСАДДИЛАР ФИКРИЧА...

МАЖБУРИЙ ЧОРА

«Тошшаҳарйўловчитр а н с» давлат ассоциацияси бошқаруви раисининг ўринбосари В. П. Соколов:

— Сўнгги вақтда энергия, ёнилғи, машиналар, уларга эҳтиёт қисмлари нархи кескин ортганлиги сабабли транспорт корхоналари — автосаройлар, трамвай ва троллейбус деполари, метрополитенларнинг сарф-харажатлари жуда ҳам кўпайиб кетди. Шуни айтиш керакки, кира ҳақи ва амалдаги сарф-харажатлар ўртасидаги фарқнинг ҳаммаси давлат ҳисобидан қопланади.

Нарх-наволарнинг янада кўтарилиши «Тошшаҳарйўловчитранс» давлат ассоциациясига мажбурий чора сифатида бугундан эътиборан кира ҳақини 30 тийин қилиб белгилашга мажбур қилди.

МУҲИМ ДАСТУРЛАР БЎЙИЧА

Мамлакатимизда «Соғлом авлод учун» дастури асосида кенг кўламли хайрли ишлар амалга оширилмоқда. Бу борада айниқса, маориф соҳасида соғлом авлодни шакллантиришда мактаб ниҳоятда катта роль ўйнайди. Шунинг учун ушбу ўқув йилидан бошлаб республикамиздаги барча умумтаълим мактабларида I—XI синф ўқувчилари учун янги жисмоний тарбия дастури асосида машғулотлар ўтказила бошланди.

Ушбу дастурнинг аввалгиларидан жуда катта афзалликлари бор. Масалан, IV синфгача ўтиладиган машғулотларда ҳаракатли ўйинлар сифатида «Уч чопар от», «Дўлки», «Дурра», «Бўрон», «Чархпалак», «Ҳушёр посбон» сингари тезкорлик ва умумий чидамлиликни тарбияловчи халқ ўйинларини ўргатиш мўлжалланган бўлса, юқори синф ўқувчиларига одатдаги машғулотлар, футбол ва волейбол ўйинлари билан бир қаторда миллий кураш турлари ва усулларини ўргатишга ҳам катта эътибор берилади. Қизлар учун эса, алоҳида машғулотлар ўтказилиб, спорт машқлари билан бир қаторда миллий рақс ҳаракатлари ҳам ўргатиб борилади.

Беҳзод ҲАСАНОВ.

** Футбол*

«НЕФТЧИ» «САЙПА» БИЛАН БЕЛЛАШАДИ

Республикамиз футбол ишқибозларига маълумки, Ўзбекистоннинг икки карра чемпиони — Фарғонанинг «Нефтчи» жамоаси Марказий Осиё мамлакатлари чемпионлари турнирида зафар қучганди. Шу муносабат билан «Нефтчи» футболчилари Осиё қитъасидаги мамлакатларнинг ўтган йилги чемпионлари ўртасида ўтказилаётган мусобақа доирасида куни кеча Эронга йўл олишди. Улар бугун Теҳронда Эроннинг энг кучли жамоаси «Сайпа» (Теҳрон) билан куч синашадилар. Жавоб беллашуви эса 23 октябрда Фарғонада ўтказилади.

Ўтказилган икки ўйин натижасига кўра кучли ҳисобланган жамоа Осиё клублари 14-чемпионатининг чорак финалига йўлланма олади.

Дамир ИСЛОМОВ.

ҒАЛАБАДАН КЕЙИН

Футбол бўйича Ўзбекистон чемпионати ўйинларининг навбатдаги тур мусобақалари бўлиб ўтди. «Пахтакор» марказий ўйингоҳида майдон эгалари Қўқоннинг «Темирйўлчи» жамоасини қабул қилдилар.

Ўйин 2:4 ҳисобида меҳмонлар фойдасига ҳал бўлди. Ушбу турнинг қолган ўйинларида қуйидаги натижалар қайд этилди: МХСК— «Трактор» — 1:0; «Янгиер» —«Чирчиқ»—6:1; «Политотдел» — «Гулистон» — 2:0; «Сурхон» (АСК) «Наврўз» — 3:2; «Орол» — «Навбаҳор» — 1:4; «Нурафшон» «Атласчи»— 3:2.

Бахтиёр ҲАЙДАРОВ.

* Ўзбекистон ва жаҳон

Ҳамкоримиз—ҳинд мутахассислари

Тошкент алоқа электротехника институти Ҳиндистондаги фан ва техника янгиликларини амалга тадбиқ қилувчи махсус ташкилот билан ўзаро ҳамкорлик ишларини бошлади. Бундай ғоянинг туғилиши, ундан кўзланган мақсадлар хусусида институт ректори, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, физика-математика фанлари доктори, профессор Тельман Ражабов билан суҳбатлашдик.

— Тельман Дадаевич, алоқа соҳасини такомиллаштиришда ҳамкорлик қилишга нима учун айнан Ҳиндистон танланди?

— Ҳиндистон фан ва техникани ривожлантиришда халқаро жамғармалардан ўта самарали фойдаланган давлатдир. Мутахассислар тайёрлаш масаласида ҳам хорижий мамлакатлар ёрдамига қаттиқ таянган. Бу борада Ҳиндистонда инглиз тилининг давлат тили бўлганлиги ҳам катта наф берди. Ривожланишнинг бу йўли ўз самарасини кўрсатди. Бу давлат ҳозир ҳам тараққий этган ўн мамлакат қаторида туради. Демак, Ҳиндистон тажрибасидан маълум даражада ўрнак олиш фойдадан холи эмас. Қолаверса Президентимизнинг Ҳиндистонга қилган сафарлари давомида имзоланган битимда алоқа, телекоммуникацияни такомиллаштиришдаги ўзаро ҳамкорлик масалалари ҳам бор эди.

— Сиз Ҳиндистон сафарида бўлиб қайтдингиз. Улардан ўрнак олишда муайян тадбирлар нималардан иборат?

— Саккиз кишидан иборат делегациямиз Нью-Деҳли, Бомбей, Ҳайдаробод, Пуна, Калькутта каби бир қанча катта шаҳарларда бўлиб, улар тажрибасини ўргандик. Асосий йўналишларимиз қишлоқ хўжалиги, энергетика, телекоммуникация, кимё, электроника ва қисман таълим соҳаси эди. Университетлар, турли фирма ва компаниялар, ишлаб чиқариш корхоналарида бўлдик. Нью-Деҳлидаги технология институти билан ҳар томонлама танишдик. Ҳисоблаш техникаси жиҳозларини ишлаб чиқарувчи «Седот» компанияси мен учун ўзга бир дунёни кашф этди. Бу ерда тайёрланадиган шахсий компьютерлар Ғарб давлатлариникидан сифат масаласида қолишмаса-да, аммо улардан бир мунча арзон, шунинг учун ҳам бозори чаққон. Шунга кўра ҳамкорлик туфайли Ўзбекистонда шахсий компьютерларни йиғувчи корхона очиш режалари ҳам бор. Умуман олганда Ҳиндистон телекоммуникацияни такомиллаштириш борасида жиддий сакраш қилган давлат. У ерда битта телефон юзга яқин иш бажариш қобилиятига эга. Ўрни келганда шуни ҳам таъкидлаб ўтишим зарурки, Европа Ҳамкорлик Комиссияси (ЕҲК собиқ СССР давлатларида телекоммуникацияни ривожлантириш учун 375 миллион ЭКЮ ажратган. Шундан 850 минг ЭКЮ Ўзбекистон учундир. Ана шу маблағ ҳамкорлик тадбирлари учун сарфланади. Хусусан ҳиндистонлик мутахассислар томонидан Тошкентда ташкил этиш мўлжалланаётган фан ва техника уйига кетадиган маблағнинг ярмини улар, ярмини биз қоплаймиз.

— Ҳамкорлик фақат бир томонлама бўлиб қолмаса керак?

— Албатта, ҳиндлар ҳам айрим масалаларда бизнинг тажрибаларга муҳтож. Масалан, кенг полосали тезкор коммутация, яъни, соддароқ қилиб айтганда, ахборотларни тезликда тақсимлаш ишларини такомиллаштиришда уларга ёрдам берамиз. Бундан ташқари конқидирув, геология ишларида, йўлдош алоқаларидан фойдаланишда ҳам тажрибамиз уларга асқотади. Шунингдек улар Ҳиндистонда ахборотлар базасини ташкил этиб беришимиздан манфаатдор. Ҳамкорлик давомида компьютер учун дастурлар тақсимоти, янги дастурлар тузишда айирбошлаш ишлари кенг йўлга қўйилади.

— Таълим жараёнида ҳам ижобий қадамлар қўйиладими?

— Таълим жараёнидаги ўзгаришлар асосан тест синовлари ва рейтинг тизимларини янада такомиллаштиришдан иборат бўлади. Бундан ташқари ўқитишнинг автоматик тизимини шакллантириш ҳам мўлжалланмоқда. Аммо бунинг учун янги дастур тузиш лозим. Шулар қатори телематика, яъни ахборот узатиш фанидан махсус қўлланма ҳамда алоқа мавзусидаги инглизча-русча-ўзбекча изоҳли луғат тузиш даркор. Ўқитиш учун ўзаро талабаларни алмашиш ҳам кўзда тутилган. Бугуннинг ўзида бизда Непалдан келган ҳинд талабалари таҳсил олишмоқда. Аммо ҳамкорлик фаолиятимиз юқорида келтирилган тадбирлар билан чекланиб қолмайди, кейинги вазифаларни вақт кўрсатади. Энг муҳими— биз фан ва техникада жиддий сакраш қилган давлат тажрибасидан ўзимиз учун намуна оламиз.

Суҳбатдош
Абдумалик АБДУРАҲМОНОВ.

* Ватан ўғлонлари

«Нишон»ни кўряпман

Учиш майдони. Реактив самолётлар ғилдираклари бетон йўлкадан узилгач, осмон сари тикка кўтарилди. Зум ўтмай булутлар оша чексиз осмон қўйнига сузиб киришди.

И. Солиҳов ўз самолётларини чап томонга бурди. Бироз ўтгач, эскадрилья командири уни яна бир неча градусга бурди. Ҳар икки экипаж белгиланган томонга учиб борарди. Улар белгиланган жойга сездирмасдан бориш мақсадида пастроқ уча бошладилар. «Душман» мудофааси чизиғига озгина масофа қолганда командир вазиятни дарҳол тушунди ва «нишон»га ҳужум қилишга қарор қилди.

— «Нишон»ни кўряпман, ҳужумни бошладим! — командирнинг овози жаранглади. Самолётдан ўқлар ёғила бошлади. Бир неча дақиқадан сўнг кучли портлаш юз берди. Тупроқ уюми кўтарилди. Бу капитан А. Турдиевнинг «душман»нинг асосий истехкомига берган зарбаси эди.

Алишер ёшлигидан «пўлат қуш» қанотида само қўйнида парвоз қилишни орзу қиларди. Уларнинг ён қўшнилари— учувчилар билим юрти курсанти Игорь Зюзиннинг учувчилар ҳаёти, самолётлар, билим юрти ҳақидаги ҳикояларини жон қулоғи билан тингларди. Бир куни Алишер учувчи бўлишни орзу қилаётганини мактабдаги бошланғич ҳарбий таълим ўқитувчиси Михаил Иерусалимскка айтди.

— Бу орзуингга эришиш учун зўр қобилият, меҳнатсеварлик, катта матонат талаб этилади, — деди у.

Алишер учувчилар билим юртига кириш учун жиддий тайёргарлик кўра бошлади. Качинск учувчилар билим юртига кириш имтиҳонларини муваффақиятли топшириб, ўқишга астойдил киришди.

Курсантлар машқ майдонида саф тортишди. Улардан биринчи маротаба Алишер Турдиев мустақил парвоз қиладиган бўлди.

— Парвозинг бехатар бўлсин, — дея унга оқ йўл тилида учувчи-инструктор.

Алишер самолётнинг бошқарув мосламасини ишга солди. Самолёт ердан кўтарилди. Учувчининг дастлабки парвози бошланди. Алишернинг қалбида қувонч ва бахтиёрлик ҳислари уфурди. Она замин эса унинг хаёлида янада улуғвор ва кўркам, гўзал туюлиб кетди. Илк парвоз тугалланди. Мана, самолёт ғилдираклари аста ерга тегди ва қўналға томон йўл олди.

— Ўртоқ катта лейтенант, курсант Турдиев ўзининг илк парвозини бажарди.

— Яша азамат, омад ҳамиша ёр бўлсин, сенга! Инструктор Алишерни табриклади.—Сенинг парвозинг энди аниқ ва равшан Алишер, — дея унинг елкасига қўлини қўйди.

Ана шундан буён кўп йиллар ўтди. А. Турдиев деярли 1000 соатга яқин парвоз қилди. Ўз касби сирларини пухта ўрганди, маҳоратини кун сайин ошира борди. Эндиликда у ҳам устозлари даражасига етди. Бугунги кунда А. Турдиев ана шу мураккаб касб сирларини ёшларга сидқидилдан ўргатяпти. Яқинда эскадрильяга келган катта лейтенантлар —Ф. Жабборов, И. Зиямуҳамедов ва бошқа учувчилар ўз устозларидан миннатдор.

Хизмат пиллапояларидан қадамба қадам илгарилаётган Алишер Турдиев эскадрилья командирининг ўринбосари вазифасига кўтарилди.

— Учувчилар касб малакасини ошириш олдимизда турган муҳим вазифалардан, — дейди капитан Алишер Турдиев. — Жамоамиз аъзоларининг бутун диққат-эътиборлари ана шунга қаратилган.

...Учиш майдони. Бу ерда турна қатор тизилиб турган реактив самолётлар қуёш нуридан ялтираши кўзни қамаштиради. Ҳадемай бу ерда ўқув машқлари бошланади. «Пўлат қушлар» бирин-кетин зангори осмон сари парвоз қиладилар.

Лазиз ВАЛИХОНОВ.

* Йиллар қатидаги сирлар

Яхшилик билан ром қилинг

Африка қитъасида қанча халқ, элат яшаётган бўлса, шунча одат, расм-русум ҳам мавжуд. Футболи билан жаҳон мутахассисларининг эътиборини тортган Нигерияда жодугарлар, алвастилар ва бошқа қудратли кучлар борлигига чиппа-чин ишонишади. Нигериядаги юз миллион аҳолининг барчаси «жу-жу»га эътиқод қилишади. «Жу-жу» сеҳрлаш, жоду қилиш, ёвуз кучларни ифодалаш деганидир.

«Жу-жу»нинг тарихи олис-олисларга бориб тақалади. Африка халқларининг афсона ва ривоятларида бу ҳақда жуда кўп ҳикоятлар бор.

— Жоду қилиш қобилияти ҳаммамизда бор, — дейди доҳий Эбохон. У Нигерия ғарбида атоқли жодугарлардан саналар экан.— Жодугарлар ҳам сизу бизга ўхшаган одамлар. Фақатгина жоду қилиш қобилиятларигина кучайган, холос. Жодугарлар орасида бу касб аждодларидан мерос қолиб келаётганлари ҳам бор.

— Эркак жодугарлар хавфлими ёки аёл жодугарлар? — деган сўровга Эбохон жилмайиб жавоб беради:

— Албатта, аёлларнинг жодуси ўткирроқ бўлади. Ўзи шундоғам ҳаётда аёллар эркаклардан кучлилик қилишадику.

— «Жу-жу», яъни жодулаш қоронғу тунда амалга ошириладими?

— Бўлмаган гап! — Эбохон эътироз билдирди. — Асл жодугарга вақтнинг аҳамияти йўқ. «Жу-жу» усталарининг, таъбир жоиз бўлса, учинчи кўзи борки, улар бу кўзлари билан ўзларининг жодулар оламини кўриб турадилар. Бу дунёда қачон зарур бўлса, ўшанда ёрдамга келади.

«Жу-жу» усталарининг ҳам нафси ҳаккалак отяпти деймизми, замонга «ҳамнафас» бўлишяпти деймизми, ҳарқалай, иссиқ-совуқ қилиш, қайтарма қилиш, даволаш, кўчириқлардан ташқари сохта пул ясашга ҳам ишқлари тушиб қолибди. Улар қалбаки пул ясашга ружу қўйишмоқда. Абеокут шаҳрида шундай қалбаки пул ишловчи жодугарлардан бири қўлга тушди. Унинг ёнидан бир миллион найр (Нигерия пул бирлиги)дан кўпроқ сохта ақча чиқди. Шу билан баровар Ошогбо шаҳридаги меҳмонхонада ҳам икки бизнесмен қўлга олинди. Уларнинг хонасидан қуритилган одам боши топилди. Сўроқ пайтида икки бизнесмен бу калла абеокутлик афсунгарга сохта пул ишлаб чиқаришда зарур бўлганини айтиб беришди.

Бундан икки йил олдин икки севгили—тўрт боланинг онаси ва аккумуляторларни зарядлаш устахонаси бошлиғининг ҳалокати бутун Нигерияни ларзага солган эди. Улар бир-бирларининг оғушида ҳаёт билан видолашган эдилар. Кўриниб турибдики бу ерда ҳам жодугарларнинг қўли бор.

Лагос юртидаги Йоруба элатининг эътиқодича эр «жу-жу» ёрдамида ўз хотинини ўзга эркаклар назаридан ҳимоя қилар экан. Бу афсунгарлик «Магун»— «Яқинлашма» деб аталар экан.

«Магун» икки хил бўлади. Бири арқон, бири ҳапдори сифатида. Хотин арқондан дастлаб ўтса бас, у муҳофазада бўлади. Ҳап дорини эса ютиб олса бўлди, дарҳол кучга киради. Уни ичиб олган аёлга битта-яримта эркак яқинлашгудек бўлса, бечора эркак дастлаб уч марта хўроз бўлиб қичқиради, кейин уч марта ўмбалоқ ошади, кейин жонидан ажрайди. Икки қичқирганда ёки бир марта ўмбалоқ ошганда қочиб қолса—бахти, бўлмаса кеч бўлади. «Магун» фақат эркакларга мўлжалланган.

«Жу-жу»нинг яна бир осонроқ йўли бор. У «тесо»- деб аталади. Бундан кўпроқ ота-оналар ўз қизларини ёмон кўзлардан эҳтиётлашда фойдаланадилар.

«Жу-жу» олами жуда хилма-хил ва мураккаб. Шундай бўлса ҳам кишининг билгиси келади: дунёда олижаноб жодугарлар кўпми ёки ёвуз ниятлилари.

— Албатта, олижаноблари, — бу саволга «Жу-жу» мутахассиси Аладе Фоларин хотиржам жавоб беради, — бунинг устига олижаноб жодугарлар ёвуз ниятлиларга қараганда қудратлироқ. Албатта «Жу-жу» ҳеч кимга киши устидан мутлақ эгалик қилиш имконини бермайди. Олижаноблик, яхшилик бу дунёда, барибир, ёвузлик устидан ғолиб чиқади.

Демакки, шундоқ экан, яхшилик қилаверайлик. Чунки дунё бунёд бўлганидан бери инсон зоти яхшиликка ташна бўлиб яшайди. Яхшилик ёвузлик устидан барибир ғолиб келар экан, демак яхшилик билан, эзгулик билан одамларни ром этайлик.

Толиб МАҲМУДОВ тайёрлади.

* Ҳамшаҳарларимиз

Юз эллик сиймо соҳиби

Нажмиддин ота Муҳиддинов Шайхонтоҳур туманидаги «Саноат» маҳалласи фаолларидан бири. У киши маҳалла ҳудудидаги нон дўконларини назорат қилади. Республика руҳий-асаб касалликлари шифохонасидаги болалар ҳолидан хабар олиб туради. Бўш пайтларида эса ижодий уюшмалар томонидан суратга туширилаётган кинофильмларда кичик ролларни ижро этади. Ажойиб табиатли, камтарин, турмушдан доим мамнун бу отахон бизга ўз ҳаётларидаги баъзи воқеаларни гапириб бердилар.

— Менинг кино санъатига кириб келишим қизиқ бўлган. 1959 йилнинг эрта кузи эди. Кечки пайт ҳовлидаги супачада ўтирсам, қўшнимиз Мухторият Жабборова кириб келди. У жуда очиққўнгил, одамларга меҳрибон, қайишувчан эди. Салом-аликдан сўнг тўсатдан:

— Нажмиддин, кинода ўйнашни хоҳлайсизми? — деб сўраб қолди.

Ўйлаб ҳам ўтирмай «ҳа» дедим. Эртасига машинада «Яланғоч»га олиб кетишди. У ерда Шукур Бурхонов бош ролни ижро этаётган «Синчалак» фильми суратга олинаётган экан.

Шу тасодиф туфайли кинода жуда кўп лавҳалар, оммавий саҳналарда қатнашиб келаяпман. Кинодаги дастлабки ролларни эсласам кўз олдимга доимо маҳалладошим Мухторият опа келади. Шундан бери ҳозиргача «Икки дил достони», «Оловли йўллар», «Ганг дарёсининг қизи», «Шум бола»... каби 150 дан ортиқ фильмларда суратга тушдим.

Шуҳрат Аббосов режиссёрлик қилган «Оловли йўллар» бадиий фильмининг баъзи қисмлари Исфара шаҳрида олинган. Тожикистонга кетишимиздан бир-икки кун аввал ёрдамчи режиссёрлардан бири олдимга келиб:

— Нажмиддин ака, қанча-дан-қанча киноларимизда суратга тушдингиз. Энди бойлардан бирининг сиймосини қотириб ўйнаб берасиз, — деди.

Очиғи, доимо экранда камбағаллар сиймосида чиқаётганим сабабли бу гапни эшитиб жуда хурсанд бўлдим. Аммо қувончим узоққа чўзилмади. Жуссамнинг кичиклиги панд берди. Яна камбағал сиймосида қолавердим. Бойлар сиймосига денг қайсидир спорт мактабидан жуссали, бақувват йигитларни танлашибди. Ҳар бирининг бўйи нақ 2 метр келади. Бир сўз билан айтганда, боймисан бойдек эди улар. Суратга олишдан аввал тайёргарлик кўрдик. Репетициянинг ўзидаёқ тамом бўлдим. Йигитлар кураш тушавериб пишиб кетишган эмасми «камбағаллар»ни, улар орасида мени ҳам ушлаб олишади-ю, ерга уришади. Қисқа фурсат ичида ҳолим танг бўлиб қолди.

— Ҳай, ёмон тушяпман, — дейман.

Кошки қулоқ солишса. Репетиция тугагач, улардан бири:

— Жўро, санъат қурбонсиз бўлмайди, — деди мийиғида кулиб.

Бу жавобдан барча, ҳатто ўзим ҳам кулиб юбордим. Ҳа, ҳақиқатан ҳам санъат фидойиликни ёқтиради.

«Ганг дарёсининг қизи» бадиий фильмини суратга олишда Ҳожи Аҳмар режиссёрлик қиларди. Кино тасмасига туширилиши керак бир лавҳа Чорсу бозорида олиниши керак экан. Кун иссиқ. Режиссёрнинг кўнглидаги нарса актёрлар ижросида чиқмаяпти. Бу ҳам етмагандек, Эски шаҳар болаларининг тўполончилигини биласиз-ку, Яқин атрофдаги маҳаллалардан келган ўсмирлар ишлашга халақит беришади. Бир луқма ташлашади-ю, ёд олган барча сўзларингни хотирангдан чиқариб юборишади. Ҳожининг тоқати тугади. Болалар орасидан энг чапанисини танлаб, олдига чақирди.

— Ҳей бола, бу ёққа кел,— деди у. — Кинода ўйнашни хоҳлайсанми?

Бола «ҳа» деди чоғи, гримчилар чопиб қолишди. Бир зумда бояги бола қизил танли, сочлари пахмоқ ҳиндга айланди. Оқшом тушиб қолган эди. Шу боис режиссёр:

— Укам, ҳақиқий дайди бола қиёфасига кирдинг. Энди кеч кириб қолди. Эртага келсанг албатта кинода ўйнайсан, — деб уни уйига кетказиб юборди.

Бу ҳолга ҳаммамиз ҳайрон бўлдик. Бола иккинчи, учинчи куни ҳам келмади. Лавҳани тасмага тушириб бўлганимиздан сўнг бир куни Ҳожи ўша болани эслаб:

— Жуда ориятли экан. Қайтиб келса кейинчалик ўртоқлари олдида изза бўлишини билди, — деди.

Ҳаётимдаги бундай воқеаларнинг яна кўпини гапириб беришим мумкин. Биз вилоятлардаги қайси шаҳар, қишлоқ ёки маҳаллаларда бўлиб суратга тушмайлик одамларнинг меҳр-муҳаббатини ҳис этиб турамиз.

Дили ОРОМ.

СУРАТДА: Нажмиддин Муҳиддинов (ўнг томонда) «Ленинградликлар — жигарбандларим менинг» фильмида маҳалла фаоли сиймосида.

* Нуқтаи назар

Қалдирғочбий кимнинг мақбараси?

Гўзал ва қадимий она шаҳримиз Тошкентнинг ҳозирги Алишер Навоий кўчаси билан Абдулла Қодирий шоҳ кўчалари оралиғида монументал меъморчилик иншоотлар туркумидан ташкил топган собиқ Шайх Хованд Таҳур (Шайхонтоҳур) номи билан машҳур бўлган меъморий мажмуада жойлашган.

Мажмуа ўраминиг шимолий томонида Қалдирғочбий мақбараси бор. Мазкур монументал ёдгорлик қачон, ким томонидан қурилганлигию бу ерга ким, қайси даврда дафн этилганлиги ҳақида шу кунга қадар ҳеч қандай аниқ илмий маълумотлар сақланиб қолмаганлиги ачинарлидир. Лекин ёдгорликнинг бунёд этилиш даврини аниқлаш борасида мақбара ичида ва унинг теварак-атрофида олиб борилган қазилмалар ва бинонинг меъморий ички ва ташқи ҳамда геометрик ечимига қараб XV асрда қурилган деб тахмин қилиш мумкин.

Қадимий халқ ривоятларида айтилишича, бу мақбарага Қалдирғоч лақабли аслзода дафн этилган эмиш. Бошқасида таъкидланишича, машҳур дашти қипчоқ маликаси — Қалдирғочбиби кўмилган деб ўтилган. Учинчи бир халқ ривоятига қараганда Қарлуқларнинг йўлбошчиси Ҳазрати Мир қачонлардир шу ерни танлаб, ўзига макон қилиб, чодир қурдирган. Бироз вақт ўтгач қалдирғочлар учиб келиб, чодирга ин қўйиб, шу ерда яшай бошлаганлар.

Ҳазрати Мир оламдан ўтгач эса шу ерга дафн этилади. Орадан маълум бир вақт ўтгач кичик, кўримсиз Ҳазрати Мирнинг қабри устига ҳашаматли мақбара қурилади. Қалдирғочлар эса кейинчалик янги қурилган чодирсимон мақбарага кўчиб ўтишади. Қабр устига қурилган мақбарани кейинчалик халқ қалдирғочлар шарафига Қалдирғочбий мақбараси деб юрита бошлаган.

Турли хил афсоналар тўқилганлиги боисданми, халқимиз бу бино номини вақтлар ўтиши билан Қалдирғочбиби, Қалдирғочбий, Қалдирғочбой ва бошқа шу каби турли-туман номлар билан атаб келганлар.

Асримизнинг ўттизинчи йилларига келиб, меъморий обида ёнига ҳуқуқшунослик институти биноси қурилгач, мақбара турли мақсадларда фойдаланиш учун мослаштирилди. Хона ичи текисланиб, кўп йиллар давомида одамлар ишлайдиган жойга, яъни устахонага айлантирилди. Кейинчалик эса омборхона бўлди. Хона ўртасига ўрнатилган нақшинкор ва арабий ёзувли мармар қабр тоши қаергадир ташлаб юборилди. Афсус билан айтиш керакки, бу билан Қалдирғочбий руҳи безовта қилинди. Шу кунга қадар ҳам йўқотилган қабр тоши топилгани йўқ. Бу тошни қидириб топишни ҳеч ким, ҳатто мутахассислар ҳам ўйлаб кўришмаяпти. Агарда шу қабр тоши топилса унга битилган ёзувдан Қалдирғочбий шахсига ва ёдгорликнинг қурилиш тарихига оид қимматли маълумотларни олиш мумкин эди.

Қалдирғочбий ва Шайх Хованд Таҳур мақбараларини бир-бири билан бирлаштирилиб турувчи кўп устунли ва тўсинли нақшинкор Оврат масжиди 1966 йилдаги кучли зилзила натижасида қаттиқ шикастланганлиги сабабли бузиб ташланган. 1970 йилда Қалдирғочбий мақбарасида таъмирлаш ишлари амалга оширилиб, обидани аввалги ҳолига иложи борича қайтаришга ҳаракат қилинди.

Тўлабийнинг бу меъморий ёдгорликка қандай алоқаси борлигини билиш мақсадида Чимкент вилоятида жойлашган «Мурагер» тарих ва маданий ёдгорликларни сақлаш жамиятининг раиси Омонулла Саурбоев билан учрашдик. Суҳбат чоғида у киши бу обидага Тўлабий кўмилганлиги ҳақида бирон-бир тарихий ёки расмий ҳужжатни кўрсата олмади.

Қозоқ қомусида эса «Тўлабий Алибек ўғли 1663 йили ҳозирги Жамбул вилоятида туғилган, 1756 йили эса Чимкент вилоятининг Ленгер аулида вафот этган» деган ёзувлар бор. 1991 йилда Алмати шаҳридаги «Мураттас» нашриётида Тўлабий хотирасига бағишлаб чоп этилган «Тўлабий» номли китобчадан ҳам юқоридаги сингари қисқа маълумотларгина ўрин олган.

Шундан сўнг Тошкентдаги бир қанча ҳужжатхона ва кутубхоналардаги шаҳримиз меъморий ёдгорлигига оид ҳужжатлар билан танишдик. Маданий ёдгорликларни сақлаш бош бошқармаси ҳужжатхонасида сақланаётган бир неча ҳужжатлар эътиборимизни тортди. Шулардан бири Т. Г. Смирнова ва академик Г. А. Пугачёнковаларнинг илмий мақолаларидир. Бу икки рус олими Қалдирғочбий мақбарасининг қурилиш услуби, меъморчилик тарихи, архитектура санъатини батафсил шарҳлашган. Аммо бу ерга Тўлабий кўмилганлиги ҳақида бирон-бир сўз айтмаганлар.

Айниқса, археолог Я. Амиров томонидан ёзилган ҳисобот тарзидаги ҳужжат диққатга сазовордир. Унда Қалдирғочбий мақбараси остидаги сағана 1972 йилнинг апрелида очиб кўрилганида унинг ичидан уч эркак ва икки аёл суяклари чиққанлиги айтилади.

Шу нарса ҳам диққатга сазоворки, Қалдирғочбий мақбараси XV асрнинг биринчи ярмида бунёд этилган, Тўлабий эса 1755 йилда вафот этган. Бундай тафовут ҳам кишини ўйлантириб қўяди. Яна бир томони, Тўлабий Тошкент шаҳрига ҳоким бўлганлиги тарихдан маълум эмас. Унда Тўлабий бу ерга қаердан келиб қолди? Бу каби жумбоқли саволларни мутахассис олимларимиз ечмоқлари керак.

Абдужаббор ЯҲЁЕВ,
Ҳамза номидаги санъатшунослик илмий-тадқиқот институтининг меъморчилик бўлими аспиранти.

СУРАТДА: Қалдирғочбий мақбараси.

Муаллиф сурати.

Ҳуқуқшунос тушунтиради

Мен олий ўқув юртининг кундузги бўлимида ўқиб, уни муваффақиятли тугатдим. Энди ишга жойлашиш ниятидаман. Айтингчи, бизга ўхшаш собиқ талабаларга синов шарти белгиланадими?

З. ОТАЖОНОВА,
Тошкент шаҳри, Юнусобод тумани.

ЖАВОБ: Ёш мутахассисларни ишга қабул қилиш борасида Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ҳақидаги қонунининг 27-моддасига бирмунча аниқликлар киритилди. Жумладан, олий ва ўрта махсус ўқув юртларини ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда битирган шахсларни ўқишни тамомлаганларидан кейин икки йил давомида ишга қабул қилинганида, шунингдек, Ватан уруши ногиронлари ва уларга тенглаштирилган шахсларни ишга қабул қилишда синов шарти белгиланмайди.

Демак, сиз ҳам шундай имтиёздан фойдаланасиз.

* * *

Биз ишлаётган корхона бошқа бошқарма таркибига ўтказилиб юборилиши ҳақида хабар келди. Энди бизнинг ходимларни штат қисқартирилиши тартибида ишдан бўшатишар эмиш. Шу тўғрими?

П. НОРОВ,
Яккасарой тумани.

ЖАВОБ: Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ҳақидаги қонунларнинг якуний қисми янги таҳрирда баён қилинган. Унга кўра корхона, муассаса, ташкилот бир орган бўйсунувидан бошқа орган бўйсунувига ўтказилганида меҳнат шартномаси (контракт)нинг амал қилиниши тўхтатилмайди. Корхона мулкдори ўзгарганида, корхона қайтадан ташкил этилганида (қўшиб юборилганида, бирлаштирилганида, бўлиб юборилганида) меҳнат муносабатлари ходимнинг розилиги билан давом этаверади. Бундай ҳолларда ходимлар шартномасини (контракт)ни маъмуриятнинг ташаббуси билан бекор қилинишига йўл қўйилади.

* * *

Мен Чернобиль фожиаси оқибатларини тугатиш ишида қатнашганман. Ҳозирги пайтда комбинатда муҳандис вазифасида ишлаяпман. Мавжуд бўлган икки муҳандис штатидаги ходимларнинг бири қисқартирилиши лозим. Айтингчи, менинг ишда қолишим учун бирор бир асос борми?

К. УСАРОВ,
Мирзо Улуғбек тумани.

ЖАВОБ: Хатингизнинг мазмунига қараганда сизни ишда қолдириш учун бериладиган имтиёзли ҳуқуқ бор. Ўзбекистон МҲКнинг 42-моддаси икки янги банд (8 ва 9) билан тўлдирилган. Унинг 9-бандига мувофиқ атом иншоотларидаги фалокатлар оқибатида нурланиш касалига учраган ёки нурланиш хасталигини бошидан ўтказган, радиация нурланишининг кучайиши билан боғлиқ бошқа касалликларга дучор бўлган, атом объектларидаги ҳалокатлар сабабли ногирон бўлган шахслар, атом объектларидаги ҳалокатлар оқибатларини тугатишда қатнашганлар, шунингдек уларга тенглаштирилган шахслар бундай афзалликлардан фойдаланадилар.

8-банди эса муддатдан ташқари ҳарбий хизматга жалб қилинганлар, заҳирага бўшатилган ёки истеъфога чиққанларидан сўнг ишлаётган корхона, муассаса, ташкилотларда ходимларнинг сони ёки штати қисқартирилган тақдирда ишда қолишда афзаллик беради.

Абдужалил ҲАСАНОВ.

* Сиз кутган учрашув

ПАРВОЗИ БАЛАНД БЎЛСИН

● Республика «Маънавият ва маърифат» жамоатчилик марказининг нашри— «Тафаккур» журналининг нишона сони дунё юзини кўрди. У юртимиз мустақиллигининг уч йиллигига бағишланди.

Журнал тақдимотида сўзга чиққанлар «Тафаккур» журнали бой маънавий меросимиз, асрий қадриятларимиз, теран тарихимизни ўрганишда, миллий мафкурамизни шакллантиришда, келажаги буюк давлат барпо этиш йўлидаги орзу-истакларимизни, меҳнатимизни ўзида мужассам этишига ишонч билдириб сўзладилар.

Чиндан ҳам «Тафаккур» журнали маданий ҳаётимизда катта воқеа бўлди. Мухбиримиз журналнинг бош муҳаррири, таниқли ёзувчи Эркин АЪЗАМОВга бир нечта саволлар билан мурожаат қилди.

— Эркин Аъзамович, журналнинг нишона сони чоп этилиши муносабати билан сизни ва ижодий жамоани оқшомхонлар номидан табриклаймиз. Дарҳақиқат «Тафаккур» журнали ниҳоятда тез дунё юзини кўрди...

— Президентимизнинг янги журнал ташкил этиш тўғрисидаги Фармони халқимизда ўзлигини англаш туйғусини, миллий ва умумбашарий қадриятларни яна ҳам қадрли ҳиссётини оширди. Турган гапки, кўрсатилаётган бу эътибор бизга ҳам куч бағишлади. Халқимиз кайфиятидаги кўтаринкилик асосий мезонимиз бўлди. Кўриб турганингиздек, журналнинг биринчи сони қутлуғ байрам кунлари босмадан чиқди. Уни тайёрлашда фидокорлик кўрсатган барчага— оддий матбаа ходимидан тортиб журналистгача, мусаҳҳиҳдан тортиб рассом ва суратчигача, ёзувчилару илғор зиёлиларнинг катта хизматлари, ҳиссалари борлигини таъкидлаб ўтиб, уларга раҳмат айтмоқчимиз.

Нишона сонининг мундарижаси, материалларнинг мазмуни ҳақида сўзламай қўяқолай. Уларни ўқувчиларимизнинг ўзи саралаб олади.

— «Тафаккур» журналининг келгусидаги режалари ҳақида нималар дея оласиз?

— Маънавият дегани инсоннинг кундалик тирикчилигидан бошқа жамики инсонга хос бўлган барча нарсани қамраб олади. Унинг аниқ бир ўлчови, мезони йўқ. Маънавиятга тўлиқ эришган жамият ҳам йўқ ҳисобида. Фақат маънавий дунёси юксак даражада бўлиши мумкин. Маънавият ахлоқ билан чамбарчас боғлиқ тушунчадир.

Мамлакатимиз ўз мустақиллигини қўлга киритди. Ҳаётимиз тубдан ўзгарди. Маънавиятда, ахлоқимизда, умуман мафкурамизда бир ўзгариш содир бўлди. Қадриятимизни, қаддимизни дадил тиклай бошладик. Ўз-ўзидан тафаккуримизда ҳам ўзгариш юз берди. Чунки мустақил мамлакат фуқаролари сифатида ўзимизни, онгимизни шакллантиришимиз зарур. Миллий мафкурага, янгича фикрлар асосидаги мафкурага интилиш, эҳтиёж сезилмоқда.

Республикамиз «Маънавият ва маърифат» жамоатчилик маркази ана шу жараённи тезлаштириш, тартибга солиш мақсадида тузилди. Биз келажаги буюк давлат қурмоқдамиз. Келажаги буюк давлатнинг эгаси эса—ёшлардир. Демак марказ янги бир комил инсонни тарбиялашга, мустақил мамлакат фуқаросининг ахлоқини, маънавиятини шакллантиришга хизмат қилади.

«Тафаккур»нинг ижодий режалари ҳақида сўзласак, у албатта давлатимизнинг умумсиёсатидан четда турмайди. Келажагимиз кишиларини ҳар томонлама етук қилиб тарбиялашга баҳоли қудрат хизмат қиладиган нашр. «Тафаккур» — истиқлол нашри. Унинг Ватанимиз мустақиллиги уч йиллигига бағишлаб чиқарилгани бежиз эмас. Илк сонда давлатчилигимиз тарихи, миллий мафкурамиз ҳақида, мустақил Ватанимиз билан фахрланиш туйғусини шакллантириш ҳақида материаллар берди.

Журналнинг асосий йўналиши унинг нишона сонида имкон қадар акс этган. Келажакда биз уни янада теранлаштириш, кенгайтириш, янада таъсирчан қилиш режамиз бор. Журнални келажакда мамлакатимизнинг энг бообрў, энг ҳаммабоп, четдан меҳмон бўлиб келганларга фахр билан кўз-кўз қиладиган нашрга айлантириш ниятидамиз. Биз журналнинг уч-тўрт сонини чиқариб, улардаги энг яхши материалларни саралаб олиб, инглизча нусхасини ҳам тайёрлаш фикридамиз.

Истиқлолга чин фарзанд бўлиб туғилган, «Тафаккур» мамлакатимиздаги матбуот нашрларига асл ука, бўлади деб умид қиламиз.

— Эркин Аъзамович, фурсатдан фойдаланиб, «Оқшом» газетаси муштарийларига қалбингиздаги тилакларингизни изҳор этсангиз...

— Матбуот нашрлари оиласида алоҳида ўрин эгаллаган бир газета бор. У «Тошкент оқшоми»дир. Мен унинг ҳар бир сонини қарийб йигирма саккиз йилдан бери, яъни биринчи сонидан бошлаб ўқиб бораман. Одамлар ўзларининг касбкорларига қараб матбуот нашрларига обуна бўладилар. Лекин «Оқшом»га барча ёзилади. У ҳамманинг газетаси. У ҳаётга жуда ҳам яқин нашр. Унинг саҳифаларида бизни ишга олиб бориб қўядиган трамвай-троллейбус ҳайдовчилари, уйимиз олдидаги дўкон сотувчилари ҳақида ҳам материал топиш мумкин. Донолар бисотидан олинган энг ибратли ҳикматларни ҳам «Оқшом» ўз саҳифаларида ёритиб туради. Бу газетани сатрма-сатр ўқиб чиқмасликка одамнинг кўзи қиймайди. Шундай газета билан ҳамкорлик қилиш, унинг ходимларига журналимиз саҳифаларидан жой бериш, журналимизнинг «Оқшом» саҳифаларида меҳмон бўлиши—бу кўзда тутилган режаларимиздан.

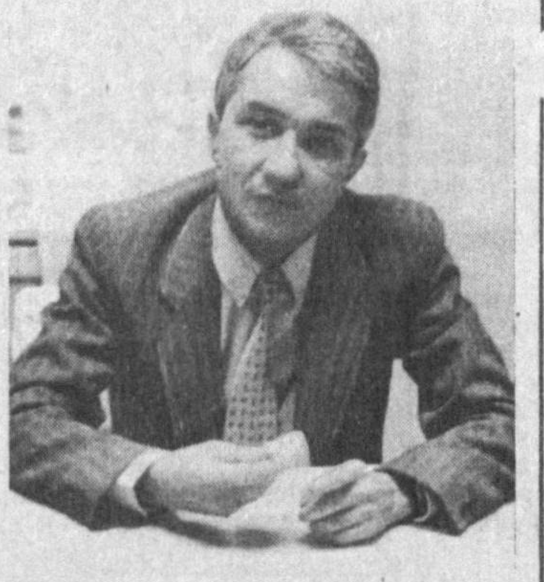

— «Тафаккур» журналининг парвози баланд бўлишига ишончимиз комил. Ҳамиша журнал ижодий жамоасига омад ёр бўлсин.

Темур УБАЙДУЛЛО суҳбатлашди.

* Кўргазма хоналарида

ЛОЙДАН САНЪАТ ЯРАТГАН

Кулол Муҳиддин Карим ўғли Раҳимов қадим Тошкентимизнинг «Оқлон» маҳалласидан бўлади. Авлод-аждодлари ҳунарманд, уста кулол ўтган. Ҳаёт бўлганларида 90 дан (1903-1985) ошган бўлардилар. Муҳиддин кулол бир умр санъатни севиб, ҳақиқатни ҳимоя қилиб, миллий маданият, қадрият учун дадил курашганди. Кулоллик заводининг бош кулоли, маслаҳатчиси, санъатшунослик институтининг тадқиқотчиси Муҳиддин акага Ўзбекистон Давлат санъат музейи севимли даргоҳ эди.

Муҳиддин кулол археолог олимлар билан қаерда қазишма, илмий ишлар олиб борилаётган бўлса бирга юрар, топилган сопол идишларни синчковлик билан кўздан кечирар, олимлар билан бемалол баҳслашиб, ўзбек кулоллиги тарихини аниқ белгилаб берарди. Масалан, «Афросиёб», «Далварзин билна», «Минг ўрик» каби жойлар аниқланганда Муҳиддин кулол хизматлари алоҳида сезилиб туради. Шундан бўлса керак ўзбек сопол буюмларида қадимги анъанани сақлаш, тиклашда кўп меҳнат қилган. Тошкент кулолчилигини ўрганишда эса «Минг ўрик» топилмалари, қадимги сопол идиш ва унинг қолдиқлари қўл келган. Оқ, жигарранг, кўк, қорамтир рангли сопол идишлар Тошкент кулолчилигига хос эканлиги бўлдики, улардаги манзаралар боғ-роғ, гулзор, ҳовуз кўриниши, чаманзордаги сайроқи булбул, гала-гала қушлардан иборат эди. Бу нақш ва тасвирлар Муҳиддин кулолни маҳлиё этарди.

Тошкент кулолчилиги икки минг йилдан зиёд тарихга эга экан. Сопол идишлар асосан хумдонларда дала-даштлардан териб олиб келтирилган янтоқ, туя қорин, эвалак, қибрай, гул ҳайри, ковул, жинғил, саксовул кабилар буталарнинг яллиғида бир неча кун мобайнида пиширилган. Халқимиз сув, сут, қатиқ, таом, дон-дунлар учун тайёрланган сопол кўза, абдоба, хурмача, хум, хумча, қўшқулоқ сопол товоқ, қаймоқ пиёла, қаймоқ коса, туздон, лаган каби буюмларни севиб, ардоқлаб, улардан фойдаланиб келишган. Тошкентда сопол буюмлар ниҳоятда кўп бўлганки, қаерда кавланса ҳамон унинг қолдиқлари чиқаётир.

Муҳиддин ота касбларини Чўлпон Содиқов, фарзандлари Акбарга ўргатишга ҳаракат қилганлар. Улар ҳозир ҳақиқий кулол даражасига эришишган.

Ўзбекистон Республикаси Давлат санъат музейида қадимий ўзбек кулолчилиги, жумладан Тошкент кулолчилиги қўйилган хоналардан бирида Муҳиддин Раҳимов ишларидан намуналар намойиш этилаётир. Бир қарагандаёқ улар маҳорати, услуб, усуллари кўзга яққол ташланади. Уларда қадимги Тошкент кулолчилиги тўла акс этиб, нафақат кулолчилик, балки пойтахтимиз ўтмиши, тарихидан ҳам сўзлаб бераётир.

Куни-кеча санъат музейида «Мерос қолган анъана» номли кулоллик кўргазмаси очилди. Кўргазма аслида Муҳиддин кулол ва унинг ўғли Акбар Раҳимов ижодларига бағишланган. Кўргазмага икки юздан зиёд кулолчилик буюмлари қўйилган. Қазишма ишларидан топилган сопол идишлардан айримлари ва айниқса Тошкент кулолчилигига кенг ўрин берилган.

Маҳмуд АҲМЕДОВ.

СУРАТДА: кўргазмага қўйилган буюмлардан бири.

* Шоҳбайтлар

КУЛМА ОҚАРГАН СОЧИМА, ЭЙ НИГОР

● Ба пирий ҳокбозингойи тифлон мекунам бар сар
Ки шояд бишнавам з-он ҳок бўйи ҳурдсолиро.

Қариган чоғимда болалар ўйнаётган тупроқларни бошимдан сочаман, шояд ўша тупроқдан менинг ёшлик ҳидим келса.

● Жавоне гуфт бо пири дилогоҳ:
— Чи гум кардики ҳам гашти дар ин роҳ?
Жавобаш дод пири хуштакаллум,
— Ки айёми жавоний кардаам гум.

Бир ёш йигит бораётган экан, мундоқ қараса бир нуроний чол энгашиб боряпти, шунда ҳалиги йигит: «Ҳа отаҳон, нимангизни йўқотдингиз энгашиб бораяпсиз?» — деса мўйсафид шундоқ дебди: «Эй болам, ёшлигимни йўқотган эдим, ҳозир энгашиб шуни қидириб юрибман».

● Ҳарчанд ба ишрат гузарад навбати пирий
Айёми жавоний натавон кард фаромўш

Қарилик чоғлари минг айшу ишрат билан ўтса ҳам ёшлик даврини унутиб бўлмайди.

● Маханд эй навжавон зинҳор бар мўйи сафеди ман
Ки ин барфи парешон бар лаби ҳар бом мебарад

Кулма оқарган сочимга, эй нигор.
Том бўғотига ёғилур дайди қор.

● Ман мўйи хешро на аз он мекунам сиёҳ,
То боз нав жавон шаваму нав кунам гуноҳ
Чун жомаҳо ба вақти мусибат сияҳ кунанд
Ман мўй аз мусибати пирий кунам сиёҳ.

Мен сочимни қайтадан ёшариб бошқатдан гуноҳ қилиш учун қорайтираётганим йўқ. Қора тўн мотам рамзи бўлгани сингари, мен сочимни ўтиб кетган ёшлигимга мотам тутиб қорайтириб юрибман.

РУДАКИЙ.

● Сад ҳайфки мо пири жаҳонгашта набудем
Рўзеки расидем ба айёми жавоний.

Афсус, минг афсуски ёшлигимизда оламни кўрган, жаҳонгашта мўйсафидларнинг тажрибаси бизда йўқ эди, бўлмаса қандоқ яшашни билар эдик.

● Дар жавоний ҳосили умрам ба нодоний гузашт
Он чи боқий буд, он ҳам дар пушаймоний гузашт

Ёшлигимда бутун умрим нодонлик билан ўтган эди, қолгани эса пушаймонлик билан ўтди.

ҒАЗНАВИЙ.

● Жавоне гуфт: Пириро чи тадбир?
Ки ёр аз ман гурезад чун шавам пир,
Жавобаш дод пири нағзгуфтор:
— Ки дар пирий ту ҳам бигрез аз ёр.

Бир йигит: «Қариликнинг бирон иложи борми-йўқми, мўйсафид бўлганимдан кейин ёрим мендан ўзини олиб қочаяпти?» деб сўраса, бир ширинсухан чол: «Қариганингдан кейин сен ҳам ёрдан қочгин-да»— дебди.

● Жавоний рафту рўзи пирий омад
Бале дорад баҳор аз пай ҳазонро.

Ёшлик чоғлари кетдию орқасидан қарилик келди. Ахир баҳорнинг ҳам кузи бор, хазонрезгиси бор-да.

Низомий ҚУМИЙ.

Нашрга тайёрловчи:
Кибриё ҚАҲҲОРОВА,
Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими.

* Кўркам либос—ҳуснга мос

ҚИЗЛАРГА ЧЕВАРЛИК ЯРАШАДИ

Ҳозир хотин-қизларимизнинг дидлари баланд, танлаб-танлаб кийинишади. Демак тикувчининг маҳорати шунга яраша бўлиши керак.

Шаҳримиздаги Зобитлар уйи қошида тикиш-бичиш, машинада тўқиш, қўлда тўқиш, каштачилик, газламадан гул ясаш курслари фаолият кўрсатмоқда. Бу ерда таълим олаётганларнинг асосий қисмини тикувчилар ташкил этади. Йилдан-йилга чеварликка бўлган талаб кучаяётганлиги боис курсга кирмоқчи бўлган қизларимиз ҳам кўпаймоқда. Буни инобатга олиб, бу йил кириш имтиҳонлари жорий қилинди. Ўқиш муддати асосан 4 йилга мўлжалланган. Курсдан курсга ҳам имтиҳон топшириб ўтилади. Курсни битирганларга болалар ва аёллар кийимини тикиш мутахассислиги берилади. Учинчи курсга эса дастурни яхши ўзлаштирган қизлар олиб қолинади. Уларга пальто, плаш, шим тикиш сирлари ўргатилади. Шундан сўнг инструктор-модельер ихтисоси бўйича гувоҳнома берилади.

Тўртинчи курсда эса фақат 4 та гуруҳ қолади. Улар дарс ўтиш қобилиятига эга бўлишлари керак. Бу махсус курс бўлиб, унда педагогикадан тортиб тикиш машиналарини тузатиш, пазандаликдан тўқишгача ўргатилади.

Курсларнинг раҳбари Мавжуда Рисқибоева билан қизлар тиккан қўйлаклар, болалар кийимлари, пальто ва бошқа кийимларни кўздан кечирамиз. Бежирим, замонавий бичимдаги либосларни томоша қилиб, бу даргоҳда қўли гул чеварлар тайёрланаётганидан қувонасан, киши.

Ўзбек тилида дарс ўтиладиган гуруҳларнинг очилиши ҳам кўпчиликни мамнун этди. Дастурлар қайта кўриб чиқилди. Ушбу ўқув йилидан бошлаб ҳам ўзбек, ҳам рус гуруҳларида миллий либослар тикиш сирлари ўргатила бошланди.

— Яна бир янгилик, эркаклар устки ва ички кийимларини тикишни ўргатиш бўйича янги гуруҳ очяпмиз, — деди Мавжуда опа. —Гуруҳ раҳбари катта малакага эга. У киши «Серж» моделлар салонига ўн йилга яқин раҳбарлик қилган Сергей Нарижениййдир. Бу гуруҳда машғулотлар октябрь ойидан бошланади.

Дония ЗОКИРОВА.

СУРАТЛАРДА: чеварларнинг ўз андозалари бўйича тиккан қўйлаклари намойиш этилаётган пайт акс эттирилган.

* Ёдномалар

ЭЗГУЛИК ЧИРОҒИ

Шифокор Камол Болтаев ҳаёт бўлганида 65 ёшга тўларди. Лекин минглаб беморларга кўрсатган инсоний ёрдамлари билан болалар ва инсонлар дилида абадий барҳаётдир.

Камол Болтаев Тошкент тиббиёт олийгоҳини битиргач, 1952 йилда Сурхондарё вилоятининг Сариосиё тумани касалхонасига ишга юборилади. Ўзининг билими, эътиқоди, одамларга меҳрибонлиги туфайли тез кунда касалхона бош шифокори этиб тайинланади. У кечаю кундуз тиним билмай ишлар эди. Мактаблар ўқувчилари, боғча болалари, пахтакорлар, деҳқонлар, чорвадорлар ва сабзавоткорлар орасида намунали тиббий ишлар олиб борди. Туман соғлиқни сақлаш бўлими мудири бўлиб кўтарилди.

1960 йилда Тошкентга қайтиб келган Камол Болтаев шаҳардаги Роза Люксембург номли болалар касалхонасига бош шифокор этиб тайинланди. Бу ерда ҳам ҳалол ва виждонли ишлади. Касалхона биносини қайтадан таъмирлади. Замонавий тиббиёт асбоб-ускуналари билан таъминлашга бош бўлди. У кишининг саъй-ҳаракати билан шифохона шаҳардаги энг намунали шифо даргоҳларидан бирига айланди. Касалхонада ҳар хил симпозиум, семинарлар бўлиб ўтар эди. 1976 йилда Камол Болтаев «Тошкент минерал сувлари» шифо масканининг болалар бўлимига раҳбар бўлиб иш бошлади. Бу шифо масканида умрининг охиригача ишлади. Бу ерда ҳам ўзининг инсоний хислатларини намоён эта олди.

Шифокор меҳнат ва ҳаёт йўлида бир қанча орденлар билан тақдирланди. Энг катта мукофоти— инсонлар қалбидан жой эгаллашидир. Минглаб одамлар ва болалар миннатдор эканликларини номма-ном ёзишимиз мумкин. Камол аканинг қутлуғ хонадонига қариндош-уруғ, ёру биродарлар, улар қўлида даволанган катта-кичик инсонлар, бирга ишлашган ҳамкасблар йиғилиб келишганда, уни иззат билан эслашади.

— Мен, — дейди Ўғилой опа, — у киши билан 42 йил бирга яшадим. — Шу даврлар ичида бирон марта ёмон сўз ёки баланд овозда сўзлашганларини эслолмайман. Жуда маданиятли, ориятли, меҳрибон ота, болалар тарбиясида қаттиққўл, талабчан ва ўзлари ҳаётда намуна эдилар. Шунинг учун ҳам ўғил-қизларимнинг бари олий маълумотли бўлиб етишдилар, улар эл-юрт хизматидалар.

— Камол ака жуда ҳам ақлли, доно инсон эдилар. Самарқанд дарвоза маҳалласида уни барча ҳурматлардилар. Қаранг, фарзандлари ҳам ота изидан боришяпти. Демак, у киши ҳаётдир, ҳар биримиз шифокор руҳи олдида доим таъзимдамиз, —дейди Камол аканинг маҳалладоши Акбар ака.

— Юрагимда катта армон қолди, —дейди Суннат ўғиллари. — Шу бугун, яъни 65 йилликларини катта бир юбилей қилиб бераман, деган ниятим бор эди. Наилож, тақдир деганлари шу эканда. Энди отамиздек ишлаш ва яшашга ҳаракат қиламиз.

— Камол ака, 1986 йилдан бошлаб, айниқса, болаларни сариқ касалидан сўнг даволаш жараёнини жонлантириб юборди, — дейди Ўзбекистонда хизмат кўрсатган шифокор, тиббиёт фанлари номзоди Козимбек Қаҳҳорбеков, — Болалар бўлимини янги бинога ўтказиб, болалар учун жуда ҳам қулай шарт-шароитлар яратишда жонбозлик қилдилар. Бутун қалби билан болаларни севарди. Ўзи эса тиббиёт аълочиси нишондори ва олий даражали болалар шифокори эди.

Шифокор Камол Болтаевнинг минглаб болалар қалбида ёққан эзгулик чироқлари ҳеч қачон ўчмайди.

Щомаҳмуд ШОБИЛОЛОВ.

* Мавсум режалари

МУХЛИСЛАР УЧУН

Республикамизнинг энг кекса ва халқимизнинг энг севикли санъат даргоҳларидан бири бўлган Муқимий номидаги Республика мусиқали театри 56-мавсумининг очилиш маросими пойтахтимиздаги Бешёғоч майдонида бўлди. Театр очилиш маросими катта театрлаштирилган томоша тарзида ўтказилди. Унда бугунги кундаги етук саҳна асарларида томошабинларга таниш бўлган актёрлар иштирок этишди. Актёрлар байрам маросимида «Нодира» спектаклидаги Нодира, «Тошкентга саёҳат» спектаклидаги Бой, «Бобур» спектаклидаги Бобурнинг онаси Қутлуғ Нигоройим қиёфаларида томошалар кўрсатдилар.

Байрам маросимининг давоми эса театр залларига кўчди. Театр жамоаси йиғилганларга ўзларининг кузги мавсумдаги илк асари, яқинда саҳналаштирилган Ўзбекистон халқ ёзувчиси Ҳамид Ғуломнинг «Тошболта ошиқ тадбиркор» томошасини туҳфа этдилар.

Театрнинг очилиш маросимида Ўзбекистон Республикаси маданият ишлари вазири Эркин Ҳайитбоев қатнашди.

Шу кунларда яна икки саҳна асари тайёрланмоқда. Улар шубҳасиз санъатсевар халқимизга манзур бўлади деган умиддамиз. Шулардан бири Фрунзе Жўраевнинг «Муҳаббат фожиаси» асарига (Мустафо Бафоев мусиқаси) театрнинг етук актёрларидан Рустам Маъдиев режиссёрлик қиляпти.

Ўлжабой ҚАРШИЕВ,
Ўзбекистон Республикаси маданият ишлари вазирлиги ахборот марказининг ходими.

* Ғазалхонлик

ҚЎШИҒИМ

Мангу ҳамроҳ дил-дармоним қўшиғим,
Суюк сатрим бил, армоним қўшиғим,
Йўлларимни ёритади ҳар маҳал,
Янграганда нурафшоним қўшиғим,
Ёшлигим ҳам истиқболим унга жо,
Таърифи йўқ, бир жаҳоним қўшиғим.
Ошиқларга йўлдош бўлсин ҳамиша,
Ишқу рашким чин пинҳоним қўшиғим
Юрагимда не бор бўлса, нақш этдим,
Йўғу борим, меҳрибоним қўшиғим,
Темурингман, она юртим, чин ўғлинг,
Сенда кечган ҳар бир оним—қўшиғим.

ҲАЁТ

Кун чиқар, яшашга айлабон имдод,
Кун ботар, неларни битдинг одамзод!
Тунда осудасан, тонг тушларингда,
Тун ва тонг — асли шу аталар ҳаёт,
Қуёшга ҳамроҳсан — дилингда ёғду,
Ойдан кумуш ранглар таралади бод,
Қуёшли осмонинг, юлдузли кечанг,
Гар ҳалол яшасанг, қалбинг мудом шод.
Сирлар хазинаси эрур бу олам,
Сирларин ечасан, умринг ҳам обод.
Афсуски, минг кир, лекин мутлақо
Кексалик ғамидан бўлмайсан озод.
Темур ғазал ёзди, шукронадир бу,
Айланг яхшиликка, дўстлар, уни ёд.

Темур КАРИМОВ.

* Уй бекаларига

ЗЕБОЛИКНИ ЁҚТИРАСИЗМИ?

Кўпчилик бу саволга одатда «Қоматни хушбичим қилиб бўлмайди», деб жавоб бериши мумкин. Аммо ҳар бир аёл ўзидаги мавжуд нуқсонларни билимдонлик билан беркитиб, қоматини зебо қилиб кўрсатса бўлади. Хўш, бунга қандай эришилади?

Мутахассис модельерлар қуйидагича маслаҳат беришади:

● Бўйи баланд бўлган аёллар имкони бўлса икки рангдаги кўйлак ва кўндаланг чизиқли костюм, кенг юбка кийганлари маъқул. Енги узун кўйлак ҳам бўйни паст қилиб кўрсатади. Бундай аёлларга калта камзул ўтиришмайди.

● Агар бўйингиз паст бўлса бели хипча, кичик чўнтакли, қайтарма қилинган кўйлаклар кийинг. Кичик тугмалардан фойдаланган яхши. Бўйи паст аёлларга тор юбка айниқса ярашади. Катта ёқали, кенг кўйлак кийиш, катта сумка олиб юриш ярашмайди. Кўпчилик баланд пошнали туфли бўйни узун қилиб кўрсатади, дейишади. Ҳақиқатан ҳам шундай. Аммо ҳар доим баланд пошнали туфлида юриш оёқ оғриғини келтириб чиқаришини унутмаслик керак.

● Қомати тўла аёллар айниқса кийимларнинг рангини оқилона танлашлари лозим. Қизил, сариқ ва бошқа кўзга тезда ташланадиган, шунингдек ялтирайдиган ранглар тавсия этилмайди. Уларга трикотаждан тикилган, қоматни қисиб турувчи кийимлар, кенг белбоғлар ҳам ярашмайди. Блузкани юбка устидан тушириб юрган маъқул.

● Мабодо елкангиз кенгу, оёғингиз тўла бўлмаса оч рангдаги юбка ва қора блузка кийинг. Бундай аёлларга катакли ҳамда оч рангли газмолдан плесировка қилиб тикилган юбкалар жуда ўтиришади. Имкони борича қоматни юқори қисмини кўзга ташланадиган қилувчи фасонлардан фойдаланмаслик зарур.

● Оёғи тўла бўлган аёллар қоматларининг юқори қисмига эътиборни қаратишлари лозим. Уларни катта ёқалар, турли рангдаги рўмоллар, шарфлар, рангбаранг безаклар жуда зебо қилиб юборади. Кийган кийимларининг юқори қисми оч рангда бўлиши мақсадга мувофиқдир. Бундай аёллар унча катта бўлмаган сумкалардан фойдаланишлари лозим.

Ҳолида ИНОҒОМОВА
тайёрлади.

Ўлкамизнинг шифобахш неъматлари

«НА ГУМБАЗДУР ТУЙНУГИДИН ЙЎҚ НИШОН»

Анор — анордошлар оиласига мансуб, бўйи 8 метргача борадиган дарахт ёки бутадир. Унинг барги қалинроқ, устки томони бироз йилтиллаб туради. Барглар қисқа банди билан шохчада қарама-қарши жойлашган. Гуллари йирик, икки ёки бир жинсли, кўпсонли, қирмизи рангда бўлади. У май-август ойларида гуллайди. Меваси сентябрь-ноябрда пишиб етилади. Меваси шарсимон, кўп уруғли, сершира, оғирлиги 300 грамм, баъзан ундан оғирроқ тош босиши мумкин.

Анор ёввойи ҳолда Марказий Осиёда, Кавказортида, Ўртаер денгизи, Кичик Осиё, Афғонистон ва Эронда ўсади. Ёввойи ўсувчи туридан олимлар кўп ва хўп ширин, юқори ҳосил берадиган навларини чиқаришган. Анорнинг кимёвий таркиби 20 фоиз қанд, органик кислоталар — лимон кислотаси, олма кислотаси, марганец, фосфор, магний, алюминий, хром, кальций, мис каби маъданлар сақлайди. Шу билан бирга C, B_1, B_2, B_{15}, P, A, ниацин, фолацин каби дармондорилар жо бўлган. Анор ширасида енол бирикмалари, оқсил, аминокислота, азотли моддалар, крахмал, целлюлоза сақлайди. Анор мойида 272 миллиграмм дармондори E мавжуд.

Анор пўстлоғи таркибида ошловчи, бўёқ, смола, крахмал ва бошқа моддалар бор. Анор гулида бўёвчи модда — пуницин, илдиз пўстлоғида, шохларида эса пельтерин ва изопельтерин алколоидлари сақлайди. Шу моддалар туфайли анор халқ табобатида қадрланади. Зеро у ҳам неъмат, ҳам шифодир.

Халқ табобатида янги узиб олинган анор ва шираси, пўстлоғи, шохчалари, гули даво сифатида қўлланилади. Ширин анор камқонликда, иштаҳа очувчи, сил, шамоллаш, гипоцид, гастритда, ичбуруғ, заҳарланиш, ичкетар ва бошқа юқумли хасталикларда шифо бўлади. Меваси ва ширин-нордон

нави шираси қандли диабетга чалинганларга тавсия этилади.

Анор пўстлоғи қон қусишда, милк, ичакдан қон келганда, пешоб ҳайдовчи яраларга, гижжани ҳайдаши, томоқ оғриғида яхши малҳам бўла олади. Пўстлоғидан қуйидагича қайнатма тайёрланади: 20 грамм қуруқ пўстлоқ ёки 50 грамм анор меваси билан паст оловда 30 дақиқа 200 грамм қайноқ сувда қайнатилади, сўнг сузилади. Тайёр бўлган қайнатмадан 2 ош қошиқдан 2 марта кунига ичилади. Қайнатма аллергик колит ва энтероколитда яхши наф келтиради. Мева пўстлоғининг кулини мол ёғи ёки сариёғ билан обдон аралаштириб суртилса тери йирингли яраларнинг тузалишига имкон беради. Анор жигар хасталикларида, сариқ касалида, юракнинг тез-тез уришида, кўкрак соҳасида оғриқ пайдо бўлганида малҳамдир.

Нордон анор кўкрак ва томоқни дағаллаштиради, ширини эса уларни юмшатади ҳамда кўкракни қувватлантиради. Нордон анор меъда (ошқозон)нинг яллиғланишига фойда қилади. Анорнинг ширини, унда юмшоқ буриштирувчанлик бўлганлиги туфайли меъда учун мосдир. Нордон анор меъдага зарар келтиради. Анор уруғининг янчилган толқони ҳомиладор аёлларнинг бошқоронғилигини босади. Нордон анор иситмаларга ва меъда яллиғланишига фойдали, лекин ширини кўпинча ўткир иситма билан оғриган кишиларга зарар қилади.

Мирзамир МИРЗАШАРИПОВ,
доришунос.

Бош муҳаррир
Эркин ЭРНАЗАРОВ.

Душанба, 19

ЎзТВ I

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 "Бугун". Ахборот кўрсатуви.
18.10 "Бонг". Спорт кўрсатуви.
18.45 "Хазинамиз таянчи".
19.25 Эълонлар.
19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 "Осойишталик посбонлари". Республика Ички ишлар вазирлиги матбуот маркази хабар қилади...
20.10 "Жаҳон мусиқаси дурдоналари". Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Шуҳрат Йўлдошев.
20.40 Оқшом эртаклари.
20.55 Эълонлар.
21.00 "Ўзбекистон" ахбороти.
21.25 Эълонлар.
21.30 Шароф Бошбеков. "Тақдир эшиги". Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрининг спектакли.
23.30—23.55 "Ўзбекистон" ахбороти.

ЎзТВ II

19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).

"Тошкент" студияси таништиради:
"Душанба" адабий-бадиий видеоканали:
19.50 "Полапон".
20.10 "Мушоҳада".
20.35 "Фалакнинг гардиши".
21.00 "Қалбга санчиб шеъриятнинг пичоғини..."
21.25 "Студиямиз меҳмони".
21.50 "Шунчаки саргузашт".
22.15 "Ҳафтанома".
22.45—23.50 "Тўтиқушли хоним". Бадиий фильм.

ЎзТВ III

18.00 — 19.30 Туркия телевидениеси.
*
19.30 "Мультикарусель".
*
19.40 "Дурдаршн" телекомпаниясининг кўрсатувлари (Ҳиндистон).
*
"ОМАД" таништиради:
20.40 "Совға".
21.10 "4/8". Мусиқий кўрсатув.
21.30 "Суперспорт".
22.00 Эълонлар.
22.10 Видео — "О".
23.50 Эълонлар.
24.00 — 00.10 "Курьер".

"ОСТАНКИНО" ТЕЛЕКАНАЛИ

18.00 "Тиғиз пайт".
18.25 "Шаддод Роза". Телесериал.
18.55 "Эркак ва аёл".
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 Янгиликлар.
20.30 "Спорт уик-энди".
20.45 "Трагиклар ва комедиантлар". А. П. Чехов номидаги Москва Бадиий академик театрининг фильм-спектакли. Муаллиф — В. Арро.

Сешанба, 20

ЎзТВ I

6.30—8.30 "Ассалом, Ўзбекистон!". Тонгги дам олиш кўрсатуви.
*
8.30 "Санников ери". Бадиий фильм.
10.00 "Томоша". Фильм-концерт.
10.30 Ўқув кўрсатуви. Физика.
11.00 Немис тили.
11.20 "Тошкент жилолари". Телефильм.
11.30 Ўқув кўрсатуви. Адабиет.
12.00 Ёшлар куйлаганда.
12.30—13.00 Янги алифбони ўрганамиз.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 "Бугун". Ахборот кўрсатуви.
18.10 Болалар учун. "Қувноқлар даврасида".
18.35 "Ёшлик" студияси. "Адолат". Ҳуқуқий-публицистик кўрсатув.
19.25 Эълонлар.
19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 "Навоийхонлик". Адабий кўрсатув.
20.40 Оқшом эртаклари.
20.55 Эълонлар.
21.00 "Ўзбекистон" ахбороти.
21.25 Эълонлар.
21.30 "Тошкент бўйлаб мусиқий саёҳат".
21.55 Телевизион театр почтаси. "Сўнгги ўқ" видеофильми ҳақида.
23.15—23.40 "Ўзбекистон" ахбороти.

ЎзТВ II

19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).

"ОМАД" таништиради:
19.50 "Мультфейерверк".
20.35 "Эм-Ти-Ви" оҳанглари. Эълонлар.
21.00 "Видеогид".
21.20 "Эм-Ти-Ви" оҳанглари. Эълонлар.
22.00 — 24.00 "Кинонигоҳ".

ЎзТВ III

18.00 —19.30 Туркия телевидениеси.
*
19.30 "Мультикарусель".
*
"Тошкент" студияси таништиради:
19.40 "Эсдалик учун дастхат".
20.10 "Менинг кўчам".
20.25 "Ҳар соҳадан бир шингил".
20.45 "Антенна".
21.25 "Кинематограф". Чарли Чаплин фильмлари.
22.35 — 22.45 "Хотима".

"ОСТАНКИНО" ТЕЛЕКАНАЛИ

5.30 — 8.00 "Тонг".
***
18.00 "Тиғиз пайт".
18.25 "Шаддод Роза". Телесериал.
18.55 "Мавзу".
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 Янгиликлар.
20.30 "Илк манбадан".
20.40 "Тол".
21.10 1994 йил қўшиқлари.
21.55 — 23.45 Ғалабанинг 50 йиллигига. "Тирикларни чорлайман...". Бадиий фильм "Ягона йўл" ("Мосфильм", Югославия, 1974 й.).

Чоршанба, 21

ЎзТВ I

6.30—8.30 "Ассалом, Ўзбекистон!". Тонгги дам олиш кўрсатуви.
*
8.30 "Катта бўлишни хоҳламайман". Бадиий фильм.
9.55 "Ўқитувчилар, Сизлар учун!".
10.30 Ўқув кўрсатуви. Ботаника.
11.00 "Уорлднет" телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).
11.15 Алифбо сабоқлари.
11.45 Лирик концерт.
12.15—14.15 "Нурли келажак". Видеоканал.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 "Бугун". Ахборот кўрсатуви.
18.10 Ўсмирлар учун. "Фарзанд — умид юлдузи".
18.50 "Ҳуқуқий жамият сари".
19.20 Спорт хабарномаси.
19.25 Эълонлар.
19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Мусиқий дақиқалар.
20.10 "Тилга эътибор".
20.40 Оқшом эртаклари.
20.55 Эълонлар.
21.00 "Ўзбекистон" ахбороти.
21.25 Эълонлар.
21.30 Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг XVI сессияси олдидан.
22.10 Замонавий ўзбек қўшиқларининг "АНОР" телевизион танлови.
23.10—23.35 "Ўзбекистон" ахбороти.

ЎзТВ II

19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).

"Тошкент" студияси таништиради:
19.50 "Қардошлик оиласида".
20.25 Хор куйларидан концерт.
20.55 Зариповлар сулоласи цирк майдонида.
21.35 "Ўзбекистон спорти" (рус тилида).
22.05—23.40 "Беором кун". Бадиий фильм.

ЎзТВ III

18.00 — 19.30 Туркия телевидениеси.
*
19.30 "Мультикарусель".
*
19.40 "Санта-Барбара". Телевизион бадиий фильм.
*
20.30 "Дурдаршн" телекомпаниясининг кўрсатувлари (Ҳиндистон).
*
"ЎЗБЕКИСТОН" ТЕЛЕКАНАЛИ
21.30 "Дидар" (қозоқ тилида).
22.10 "Би-Би-Си" янгиликлари (инглиз тилида).
22.25 "Мусиқий саёҳат".
22.55 "Уммондан томчи".
23.25 АҚШда кичик бизнес.
23.55 — 00.10 "Си-Эн-Эн" янгиликлари (инглиз тилида).

"ОСТАНКИНО" ТЕЛЕКАНАЛИ

5.30 — 8.00 "Тонг".
***
18.00 "Тиғиз пайт".
18.25 "Шаддод Роза". Телесериал.
18.55 В. Висоцкий хотирасига бағишланган кеча.
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 Янгиликлар.
20.30 "Монолог".
20.40 — 23.10 Э. Рязановнинг "Каромат" бадиий фильми премьераси.

Пайшанба, 22

ЎзТВ I

6.30—8.30 "Ассалом, Ўзбекистон!" Тонгги дам олиш кўрсатуви.
*
8.30 "Қалъа жавоб берди". Бадиий фильм.
10.00 Шифокор экрани.
10.30 Ўқув кўрсатуви. Давлат ва ҳуқуқ асослари.
11.00 "Уорлднет" телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).
11.15 Инглиз тили.
11.45 — 14.15 "Гул бир ён, чаман бир ён". Мусиқий видеоканал.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 "Бугун". Ахборот кўрсатуви.
18.10 "Кичкинтой" студияси. "Ором".
18.40 Дутор ва танбур тароналари.
19.15 Футбол шарҳи.
19.25 Эълонлар.
19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 "Илҳом" телевизион клуби.
20.40 Оқшом эртаклари.
20.55 Эълонлар.
21.00 "Ўзбекистон" ахбороти.
21.25 Эълонлар.
21.30 Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг XVI сессиясида.
23.30 Юнус Ражабий номидаги мақомчилар ансамблининг концерти.
23.55—00.20 "Ўзбекистон" ахбороти.

ЎзТВ II

19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).

"ОМАД" таништиради:
19.50 "Омад" тақвими.
19.55 "Жозиба".
20.20 "Бир шингил ҳангома".
20.30 "Муҳаббатга ошно қалблар".
20.50 Видео янгиликлари.
21.10 "Эм-Ти-Ви" оҳанглари. Эълонлар.
22.00—24.00 "Кинонигоҳ".

ЎзТВ III

18.00 — 19.30 Туркия телевидениеси.
*
19.30 "Мультикарусель".
*
19.40 "Санта-Барбара". Телевизион бадиий фильм.
*
"Тошкент" студияси таништиради:
20.30 "Бутун олам — театр".
21.00 "Дискотека". Нон-стоп.
22.00 "Бош мухбиримиздан..."
22.20 "Дискотека". Нон-стоп.
23.20 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. "Навбаҳор" — "Политотдел". 2-тайм.
00.10 — 00.20 "Хотима".

"ОСТАНКИНО" ТЕЛЕКАНАЛИ

5.30 — 8.00 "Тонг".
***
18.00 "Тиғиз пайт".
18.25 "Шаддод Роза". Телесериал.
18.55 "Киноюлдуз". Ален Делон. Кўрсатувни С. Жигунов олиб боради.
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 Янгиликлар.
20.30 "Москва — Кремль".
20.55 — 22.45 Ален Делон "Кристина" бадиий фильмида (Франция, 1958 й.).

Жума, 23

ЎзТВ I

6.30—8.30 "Ассалом, Ўзбекистон!". Тонгги дам олиш кўрсатуви.
*
8.30 "Ошиқ бўёқчи ҳақида эртак". Бадиий фильм.
9.50 "Ёшлик" студияси. "Сирли остона".
10.30 Ўқув кўрсатуви. Тарих.
11.00 "Кўнгил кўзгуси". Адабий кўрсатув.
12.00 Немис тили.
12.20 "Қалбим гавҳарисан, муҳаббат". Мусиқий кўрсатув.
12.55 — 13.25 "Ғурур".
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 "Бугун". Ахборот кўрсатуви.
18.10 "Ёшлик" студияси. "Ғазалхон ёшлигим".
18.45 "Шеърий дақиқалар". Ҳусниддин Шарипов.
18.55 "Ислоҳот мевалари".
19.25 Эълонлар.
19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 "Телеоператор нигоҳи билан..."
20.10 Илҳом Иброҳимов куйлайди.
20.40 Оқшом эртаклари.
20.55 Эълонлар.
21.00 "Ўзбекистон" ахбороти.
21.25 Эълонлар.
21.30 Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг XVI сессиясида.
23.30 "Юртимиз зиёси". Республика энергетикасининг 60 йиллигига бағишланган кўрсатув ва концерт.
00.30 —00.55 "Ўзбекистон" ахбороти.

ЎзТВ II

19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).

"Тошкент" студияси таништиради:
19.50 "Ўтмишсиз келажак йўқ".
20.30 "Билиб қўйган яхши".
21.00 "Ўзбекистон" ахбороти.
21.25 "02" тўлқинида.
21.50 "Деҳқон ҳиммати".
22.20 "Экология ва ҳаёт".
22.50 — 00.10 "Табор кўкка йўл олади". Бадиий фильм.

ЎзТВ III

18.00 — 19.30 Туркия телевидениеси.
*
19.30 "Мультикарусель".
*
19.40 "Санта-Барбара". Телевизион бадиий фильм.
*
"ОМАД" таништиради:
20.30 "Рок ҳақида".
21.00 "Суперспорт".
21.30 "Даракчи".
21.40 "Юлдуз".
22.10 Эълонлар.
22.20 — 24.00 Видео — "О".

"ОСТАНКИНО" ТЕЛЕКАНАЛИ

5.30 — 8.00 "Тонг".
***
18.00 "Ҳафтанинг машҳур кишиси".
18.20 "Шаддод Роза". Телесериал.
18.50 "Мўъжизалар майдони".
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 Янгиликлар.
20.30 А. И. Солженицин билан учрашув.
20.50 "Детективлар клуби"да. "Сан-Франциско кўчалари". Телесериал. 3-серия.
21.50 "Матбуот-экспресс".
22.05 — 22.55 "Взгляд" А. Любимов билан.

Шанба, 24

ЎзТВ I

6.30—8.30 "Ассалом, Ўзбекистон!" Тонгги дам олиш кўрсатуви.
*
8.30 Эстрада тароналари.
9.00 "Кинокўзгуда — ҳаёт". Кинокўрсатув.
9.30 Футбол майдонларида.
10.30 "Қувноқ учрашувлар". Тоҳир Миралиев.
11.30 "Аждодлар мероси — хазина".
12.00 "Ҳуқуқингизни биласизми?"
12.20—14.20 "Тимсол" видеоканали.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Мактаб ўқувчилари учун. "Қўшиғим, жон қўшиғим".
18.50 "Санъат олами".
19.25 Эълонлар.
19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Спорт хабарномаси.
20.00 Ёш хонандалар ижросида мумтоз ашулалар.
20.40 Оқшом эртаклари.
20.55 Эълонлар.
21.00 "Ўзбекистон" ахбороти.
21.25 Эълонлар.
21.30 "Назм ва наво". Чустий лирикаси.
22.30 "Тунги ёғду". Дам олиш кинодастури.

ЎзТВ II

"ОМАД" таништиради:
9.00 "Мультфейерверк".
9.45 "Эм-Ти-Ви" оҳанглари. Эълонлар.
10.10 "Видеогид".
10.30 "Эм-Ти-Ви" оҳанглари. Эълонлар.
11.10 "Кинонигоҳ".
13.00 "Омад" тақвими.
13.05 "Жозиба".
13.30 "Бир шингил ҳангома".
13.40 "Муҳаббатга ошно қалблар".
14.00 Видео янгиликлари.
14.20 "Эм-Ти-Ви" оҳанглари. Эълонлар.
15.10 "Кинонигоҳ".
***
19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).

"Тошкент" студияси таништиради:
19.50 Болалар учун. "Табассум".
20.30 "Эсдалик учун дастхат".
21.00 "Ўзбекистон" ахбороти.
21.25 "Антенна".
21.55 "Менинг кўчам".
22.10 "Шаҳар тун оғушида".
22.30 — 00.40 "Кинематограф". Чарли Чаплин фильмлари.

ЎзТВ III

10.00 "Қаҳрамон Дадаев ижро этади". Фильм-концерт.
10.30 "Бизнен мирас" (татар тилида).
11.10 "Кашфиётлар ва ихтиролар".
11.50 И. Савин, Ж. Тошинов. "Кўчада юрган фақир". М. Ауэзов номидаги Қозоқ Давлат академик драма театрининг спектакли.
14.05 "Ёшлар ижоди". Нигора Раҳимқулова куйлайди.
14.35 — 14.50 "Телеоператор нигоҳида". Сан-Диего.
***
18.00 — 19.30 Туркия телевидениеси.
*
19.30 "Мультикарусель".
*
"ЎЗБЕКИСТОН" ТЕЛЕКАНАЛИ
19.40 "Мамлакатлар, воқеалар, одамлар".
20.05 "Вариацияли мавзу".
20.45 "Дўстлар планетаси".
21.25 "Би-Би-Си" янгиликлари (инглиз тилида).
21.40 "Ўзбекистон — қадрдон уйимиз".
22.20 "Етти иқлим садоси".
22.50 "Си-Эн-Эн" янгиликлари (инглиз тилида).
23.05 Барча юлдузлар. Луи Армстронг.
23.50 — 00.10 "Бу ажиб дунё".

"ОСТАНКИНО" ТЕЛЕКАНАЛИ

18.10 "Ўшангача ва ундан сўнг".
19.00 Олег Басилашвилининг кузги марафони.
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 Янгиликлар.
20.45 — 23.05 "Коламбия пикчерс" таништиради. "Шунга қарамасдан". Бадиий фильм.

Якшанба, 25

ЎзТВ I

7.00—9.00 "Ассалом, Ўзбекистон!" Тонгги дам олиш кўрсатуви.
*
9.00 "Яшил чироқ". Ёш йўл назоратчиларининг слёти ҳақида.
10.00 "Ёшлик" студияси. "Ватанимга хизмат қиламан".
10.30 "Маҳобҳорат". Кўп қисмли телевизион бадиий видеофильм (Ҳиндистон). 85 — 86-сериялар.
12.00 "Шоҳрух" клуби.
12.30 "Биргаликда куйлаймиз".
13.00 "Марду майдон". Хоразм вилоятидан кўрсатув.
14.00 — 15.30 Футбол бўйича УЕФА кубоги. "Витесс" (Голландия) — "Парма" (Италия).
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 "Цирк! Цирк! Цирк!"
18.45 "Санъат маскани". Телефильм.
18.55 Эълонлар.
19.00 "Ҳафтанома" (рус тилида).
19.30 Эълонлар.
19.35 "Мультипанорама".
20.25 Эълонлар.
20.30 "Ҳафтанома".
21.00 Эълонлар.
21.05 "Ойнаи жаҳонда..."
21.25 "Якшанба оқшомида". Мусиқий кўрсатув.
22.00 "Ватанни севмоқ иймондандир..."
23.00 — 23.30 "Ҳафтанома".

ЎзТВ II

"ОМАД" таништиради:
17.00 "Совға".
17.30 "4/8". Мусиқий кўрсатув.
17.45 "Суперспорт".
18.15 Эълонлар.
18.20 Видео — "О".
19.55 Эълонлар.
20.00 "Курьер".
20.20 "Эм-Ти-Ви"дан мусиқалар.
20.50 "Суперспорт".
21.25 "Даракчи".
21.35 Эълонлар.
21.40 — 23.20 Видео — "О".

ЎзТВ III

10.00 Замонавий ўзбек қўшиқларининг "АНОР" телевизион танлови (такрор.).
11.00 "Ташрифлар ва таклифлар". Чет эллик меҳмонлар Ўзбекистон ҳақида.
11.20 "Интердиалог".
11.50 "Шимоллик келин". Бадиий фильм.
13.05 "Ариран". Корейс тилида кўрсатув.
13.35 — 13.50 "Телеоператор нигоҳида". Сан-Франциско.
***
18.00 — 19.30 Туркия телевидениеси.
*
19.30 "Дурдаршн" телекомпаниясининг кўрсатувлари (Ҳиндистон).
*
"ЎЗБЕКИСТОН" ТЕЛЕКАНАЛИ
20.30 "Мамлакатлар, воқеалар, одамлар".
20.55 "Ўзбекистон: ҳамкорлик йўлидан".
21.30 "Би-Би-Си" янгиликлари (инглиз тилида).
21.45 "Дунё ва биз". Ўзбекистон — Франция.
22.15 "Ҳафтанома".
22.45 "Мусиқий саёҳат".
23.15 "Спорт, спорт, спорт".
23.25 "Си-Эн-Эн" янгиликлари (инглиз тилида).
23.40 — 24.00 "Бу ажиб дунё".

"ОСТАНКИНО" ТЕЛЕКАНАЛИ

18.10 "Мусиқий жилолар".
18.30 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.45 "Баскетбол жазаваси", "Ҳақиқий ажина овловчилар". Мультфильмлар.
19.45 "Бомонд".
20.00 "Парнас сари босқич". IV Москва халқаро телевизион мусиқий фестивали.
20.25 Ален Делон "Ўтиш" бадиий фильмида ("КТВ-I" ҳамда "Франс интернасиональ" канали).
22.00 "Якшанба". Ахборот-публицистик кўрсатуви.
22.50 — 23.30 "Бир боқишда муҳаббат".

2-АВТОКОМБИНАТ

гувоҳномасида «Д» даражасига эга бўлган ҳайдовчиларни «Маршрутли такси» автомобилларида ишлаш учун

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Ўртача ойлик маош—350—450 сўм.

Қуйидаги манзилга мурожаат қилишингиз мумкин: Тошкент шаҳри, Акмал Икромов тумани, С. Сегизбоев кўчаси, 3 «а»-уй.

Телефонлар: 72-89-47, 72-89-08.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

Банклар, акционерлик ҳамда инвестиция тизимлари, корхоналар ва ташкилотлар раҳбарлари диққатига!

"ШАРҚ"
нашриёт-матбаа концерни

Сизлар учун тез фурсатда, юқори сифатли

АКЦИЯЛАР, СЕРТИФИКАТЛАР ВА БОШҚА ҚИММАТБАҲО ҚОҒОЗЛАРНИ
ЮКСАК КАФОЛАТЛИ ҚИЛИБ ТАЙЁРЛАБ БЕРАДИ.

Шунингдек, металл клишелар, шильда (темир тахтачалар), гувоҳнома, диплом бланкалари, визит карточкалари, этикеткалар, буклетлар, қоғоз қутичалар, таклифномалар ва бошқа матбаа маҳсулотлари тайёрлаш учун буюртмалар қабул қилади.

Буюртмаларни буюртмачининг қоғозига ҳамда концернниннг ўз қоғозида тайёрлаш имконияти бор.

Манзилимиз: Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41-уй.

Маълумот учун телефонлар: 32-52-80, 33-84-78, 33-50-75, 32-55-31.

«НАВРЎЗ» савдо-ишлаб чиқариш мажмуи

махсус гуруҳларга официантлар шогирдларини қабул қилади.

18 ёшдан 30 ёшгача бўлган ўрта маълумотли йигитлар, шунингдек 18 ёшдан 25 ёшгача бўлган қизлар қабул қилинади.

Стипендия тўланади.

Ўқитиш муддати - 3 ой.

Ўқиш 1-октябрдан бошланади

Шунингдек 20 ёшдан 30 ёшгача бўлган қизлар фаррош ва товоқ ювувчи ишларини бажаришга таклиф қилинади

Энг кам иш ҳақи - **500 сўм**

Телефонлар: 45-39-41; 45-42-33

Манзилгоҳимиз: Фуркат кўчаси, 5. Метронинг «Халқлар Дўстлиги» бекати, 6, 7, 12, 14, - троллейбуслар, 51, 151, 13, 153 - автобусларнинг «Беш-Ёғоч» бекати.

ТАШҚИЛОТ

Лампа ЛБ-40, ЛБ-80 ва стартёрлар;

ҳар турдаги кабель ва сим маҳсулотлари;

калькуляторлар:
ёзув машинкалари ва принтерлар учун ленталар;

ҳар хил бўёқ ва лаклар;
телефон аппаратлар;
офсет қоғозларини

СОТИБ ОЛАДИ

Шунингдек ТТЗ-80 ва ХТЧИ-28 тракторларини қишлоқ хўжалик маҳсулотларига

АЛМАШТИРАДИ

Телефонлар: ТОШКЕНТ (3712) 72-54-68;

САМАРҚАНД (3662) 31-06-64.

Тошкентдаги

«ТЕРЕЗА» ҚЎШМА КОРХОНАСИ

ТУГАТИЛАДИ

Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой мобайнида 35-07-74 телефони бўйича қабул қилинади.

«СУВСОЗ» ТРЕСТИ

Сув ўтказгич тармоқларида таъмирлаш ишларини бажариш ва 1994 йил куз мавсумига тайёрлаш муносабати билан истеъмолчиларга қуйидагиларни

МАЪЛУМ ҚИЛАДИ

18 СЕНТЯБРЬ СОАТ 9.00 ДАН
20 СЕНТЯБРЬ СОАТ 9.00 ГАЧА
СУВ БОСИМИ ПАСАЯДИ:

Чилонзор туманидаги 8, 9-даҳаларда;
Шайхонтоҳур туманидаги «Оқ Тепа» мавзесида

СУВ БЎЛМАЙДИ:

Чилонзор туманининг 8-даҳасидаги 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 13, 55, 56, 57, 2 «а» уйларда, 9-даҳанинг 17, 18, 19-уйларида, Лутфий кўчаси 93, 94-уйларда, С. Қориев кўчаси ва Х. Турсунқулов 3-тор кўчасида

20 СЕНТЯБРЬ СОАТ 9.00 ДАН
22 СЕНТЯБРЬ СОАТ 9.00 ГАЧА
СУВ БОСИМИ ПАСАЯДИ:

Ҳамза тумани — Бирлашган, Шолохов кўчалари ва «Янгиобод» маҳалласида

СУВ БЎЛМАЙДИ:

Ҳамза тумани — Лисунов даҳасининг 1, 4 мавзелари, Замондош, Ленинчи, Айриев, Мурабби, Янгилик кўчалари ва тор кўчалари, «Бахт» дам олиш боғида, «Гўзал» ва «Иттифоқ» маҳаллаларида.

21 СЕНТЯБРЬ СОАТ 9.00 ДАН
22 СЕНТЯБРЬ СОАТ 9.00 ГАЧА
СУВ БОСИМИ ПАСАЯДИ:

ЧИЛОНЗОР даҳасининг — 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7-мавзеларида.

СУВ БЎЛМАЙДИ:

ЯККАСАРОЙ тумани — У. Носир кўчаси, 129, 130, 132, 141, 142 уйларда.

22 СЕНТЯБРЬ СОАТ 9.00 ДАН
23 СЕНТЯБРЬ СОАТ 9.00 ГАЧА
СУВ БОСИМИ ПАСАЯДИ:

СОБИР РАҲИМОВ, АКМАЛ ИКРОМОВ туманларида—умуман пасаяди.

ШАЙХОНТОҲУР туманида—қисман пасаяди.

СУВ БЎЛМАЙДИГАН ЖОЙЛАРГА МАХСУС СУВ ТАШУВЧИ АВТОМАШИНАЛАР ЮБОРИЛАДИ.

Телефонлар: 33-15-95, 33-75-95, 56-60-06.

Собир Раҳимов озиқ-овқат савдо ишлаб чиқариш акционерлик жамиятига қарашли 43-сонли дўконнинг йўқолган

МУҲРИ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой давомида қабул қилинади.

АКМАЛ ИКРОМОВ ТУМАН ҲОКИМЛИГИНИНГ КОММУНАЛ ФОЙДАЛАНИШ БОШҚАРМАСИГА

ўзбек тили таржимони;

ижара корхоналарига бухгалтер

ҚЕРАК

Мурожаат учун манзил: Чўпонота, 13-мавзе, 41-уй (4, 9-трамвайлар, 77, 13-автобуслар билан борилади).

Телефонлар: 75-49-82, 74-27-62.

ШАРҚ ТИЛЛАРИ КУРСЛАРИГА ЎҚИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАМИЗ!

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ШАРҚШУНОСЛИК ИНСТИТУТИ ТИЛ ТАЪЛИМИ МАРКАЗИ

ШАРҚ ТИЛЛАРИ ПУЛЛИК КУРСЛАРИГА

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

БУ ЕРДА СИЗ ТАЖРИБАЛИ МУАЛЛИМЛАР РАҲБАРЛИГИДА япон, хитой, корейс, ҳинд, урду, бангол, уйғур, форс, араб, турк, ўзбек тиллари ҳамда эски ўзбек ёзувини ўрганишингиз мумкин.

БИТИРУВЧИЛАРГА ТЕГИШЛИ ГУВОҲНОМА БЕРИЛАДИ.

Ўқиш муддати тингловчилар тайёргарлиги даражасига қараб 3 ойдан 20 ойгача.

ДАРСЛАР ГУРУҲЛАР ТАШКИЛ ЭТИЛГАНДАН СЎНГ БОШЛАНАДИ.

Манзилимиз: 700060, Тошкент шаҳри, Лоҳутий кўчаси, 15-уй, 802-хона.

ХУСУСИЙ ЭЪЛОНЛАР

Шаҳар марказида барча қулайликлари бўлган планли уй. Германия мебели сотилади. Тел. 55-84-29.

* * *

3 хонали уй сотилади. Ошхона, ванна, табиий газ, водопровод, машина кирадиган йўлак бор. Шанба ва якшанба кунлари исталган пайтда кўриш мумкин. Миробод тумани, 19 февраль кўчаси, 38.

«Таъминот» бирлашмаси жамоаси Бош директор муовини Ш. М. Музрабековга онаси

Кимёхон ШЕРАЛИ қизининг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

The American Embassy is seeking a person to fill the position of Economic Assistant. The Economic Assistant will assist American Economic Officer in performing analysis of economic and commercial conditions in Uzbekistan. The Embassy is looking for a candidate with an education and experience in Economic/Financial and/or commercial fields. Proficiency in written and spoken English, Uzbek and Russian is necessary. Applicants are encouraged to submit their resumes to the Embassy by September 20, 1994. Our address is: 700115 Tashkent, Chilanzarskaya St. 82.

Тошкент давлат техника университети жамоаси «Физика ва материаллар технологияси» кафедраси доценти

Шомансур ШОТУРСУНОВнинг

бевақт вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Муассис: Тошкент шаҳар ҳокимлиги

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида рўйхатга олинган. Рўйхат сони ~ 10.

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, ГСП, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Телефонлар: хатлар ~ 33-29-70; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича~ 56-54-68, 32-56-66.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки "Тошкент почтаси" шаҳар почта корхонасининг фойдаланиш бўлимига ~ 33-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Ҳажми ~ 2 босма табоқ. Офсет усулда чоп этилади. Қоғоз бичими - А-2. Нашр кўрсаткичи - 64690.

"Шарқ" нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй.

Душанба, чоршанба ва жума кунлари чиқади. Буюртма Г—1138.
● Босмага бериш вақти 11.30.
● Босмага берилди 12.10.
1 2 3 4 5 6